

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ
KATEDRA VEŘEJNÉ SPRÁVY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Komunální volby v letech 1990-2018,
případová studie městského obvodu Plzeň 4

2021

Předkládá:

Klára Vítovcová

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Klára VÍTOVCOVÁ**
Osobní číslo: **R18B0158P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Téma práce: **Komunální volby v letech 1990-2018, případová studie městského obvodu Plzeň 4**
Zadávací katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vymezení pojmů
3. Charakteristika města Plzně a MO Plzeň 4
4. Vývoj voleb v jednotlivých letech
5. Vyhodnocení výsledků z dotazníkového šetření
6. Závěr

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz zvláštní seznam

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.**
Katedra veřejné správy

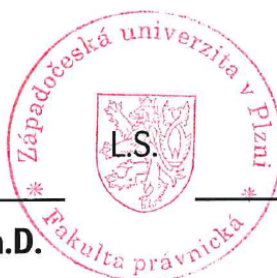
Datum zadání bakalářské práce: **29. března 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2021**

JUDr. Petra HRUBÁ SMRŽOVÁ, Ph.D. (v.z.)

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. srpna 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma "Komunální volby v letech 1990-2018, případová studie městského obvodu Plzeň 4" zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni dne.....

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce panu doc. PhDr. Lukášovi Valešovi, Ph.D., za odborné vedení práce, trpělivost a cenné rady, které mi pomohly tuto práci vytvořit.

OBSAH

Úvod	14
1. Místní samospráva.....	15
1.1 Obec	15
1.1.1 Definice obce	15
1.1.2 Rozdíl mezi městem a statutárním městem	16
1.1.3 Působnost obcí	17
1.2 Orgány obce	18
1.2.1 Zastupitelstvo obce	18
1.2.2 Rada obce.....	19
1.2.3 Starosta.....	19
2. Komunální volby	21
2.1 Volby do zastupitelstva obce	21
2.2 Volební právo	21
2.2.1 Volební právo aktivní	22
2.2.2 Překážky k výkonu volebního práva aktivního.....	22
2.2.3 Volební právo pasivní	23
2.3 Volební legislativa	23
2.3.1 90. léta.....	23
2.3.2 Současnost	24
2.4 Volební obvody.....	25
2.5 Průběh voleb.....	26
2.5.1 Vyhlášení a konání voleb.....	26
2.5.2 Volební strana	27
2.5.3 Způsob hlasování	28
2.5.4 Vznik a zánik mandátu	29
3. Charakteristika města Plzně a MO Plzeň 4	31
4. Vývoj komunálních voleb v jednotlivých letech na území MO Plzeň 4.....	33
4.1 Komunální volby v roce 1990.....	34
4.2 Komunální volby v roce 1994.....	36
4.3 Komunální volby v roce 1998.....	38
4.4 Komunální volby v roce 2002.....	39
4.5 Komunální volby v roce 2006.....	41
4.6 Komunální volby v roce 2010.....	43
4.7 Komunální volby v roce 2014.....	45

4.8	Komunální volby v roce 2018.....	47
4.9	Souhrnný přehled výsledků komunálních voleb	49
4.9.1	Průběh výsledků voleb vybraných stran	49
4.9.1	Volební účast	51
5.	Sociologický výzkum	52
5.1	Dotazníkové šetření.....	52
5.2	Rozhovory	56
5.3	Vyhodnocení sociologického výzkumu	58
6.	Závěr	60
7.	Resumé.....	62
8.	Seznam literatury	63
9.	Seznam zkratk.....	68
10.	Seznam obrázků.....	70
11.	Seznam tabulek.....	71
12.	Seznam grafů	72
13.	Seznam příloh	73

ÚVOD

Cílem této bakalářské práce je poskytnout souhrnný přehled o vývoji komunálních voleb na konkrétním území od roku 1990 až do roku 2018. Zkoumaným územím v této práci nebude město jako celek, ale pouze jeho část, a to městský obvod Plzeň 4.

Součástí této práce bude také sociologický výzkum na zkoumaném území. Hlavními otázkami tohoto výzkumu budou: Jaké znalosti mají obyvatelé MO Plzeň 4 ohledně konání voleb? Jak vnímají volby obecně? Jak jsou spokojeni s životem v obvodu a co by chtěli změnit? Jak hodnotí zástupci (starostové) MO výsledky voleb, ve kterých byli zvoleni do vedení obvodu? Jaký mají pohled na funkci starosty a výkon této funkce?

Tato studie je členěna do jednotlivých kapitol. V první kapitole bude vymezeno několik terminologických pojmů zaměřených na místní samosprávu, konkrétněji na obec a její orgány, jako jsou zastupitelstvo, rada a starosta obce. Druhá kapitola se bude zabývat terminologií komunálních voleb, legislativou spojenou s tímto tématem, volebními obvody a samotným průběhem voleb. Ve třetí kapitole bude charakterizován městský obvod Plzeň 4. Čtvrtá, nejobsáhlejší, kapitola bude o samotném vývoji komunálních voleb v jednotlivých zkoumaných letech na zvoleném území. Poslední pátá kapitola bude věnována sociologickému výzkumu.

Při psaní této bakalářské práce se autor snaží maximálně využít poznatků získaných z odborné praxe na místním úřadě a také zkušenosti získané z organizace a průběhu konání voleb.

Práce, především v úvodní části, bude vycházet z literatury a judikatury vztahující se k tématu, dále z dat Českého statistického úřadu, portálu statutárního města Plzně a dalších pomocných zdrojů. Pro zpracování sociologického výzkumu budou užita vlastní data a poznatky získané v rámci dotazníkového šetření a poskytnutých rozhovorů.

Tato práce by nevznikla bez pomoci zaměstnanců Úřadu městského obvodu Plzeň 4, kteří poskytli užitečné informace a materiály pro tuto práci. Díky patří také panu Ing. Pavlu Rödlovi, panu Bc. Michalovi Chalupnému a panu starostovi Tomáši Soukupovi za poskytnutí rozhovoru. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu a trpělivost.

1. MÍSTNÍ SAMOSPRÁVA

Tato kapitola představuje základní vymezení terminologie týkající se místní (územní) samosprávy na úrovni obcí. Především zde bude věnována pozornost charakteristice obce, její působnosti a orgánům obce, jako zastupitelstvo, rada a starosta obce.

1.1 Obec

1.1.1 Definice obce

Právní řád ČR uvádí definici obce hned v několika předpisech, tím nejdůležitějším je Ústava ČR. Zde je obec definována jako základní územní samosprávný celek (dále jen „ÚSC“), jež je vždy součástí vyššího ÚSC (kraje). Obec je územní společenství občanů, která mají právo na samosprávu.¹

Podle Pavla Netolického obec však nemusí být jen územně vymezená jednotka, ale zároveň se může jednat o organizovanou formu lidské společnosti, která byla založena za určitým účelem a je také označována za obec. Příkladem takové společnosti (organizace) může být obec akademická.² Stanislav Balík uvádí, že myšlenka obce vychází ze dvou protikladných koncepcí, které představil Ferdinand Tönnies na konci 19. století. Jedná se o *Gemeinschaft* a *Gesellschaft*. *Gemeinschaft* chápe obec jako společenství formované rolnickými a měšťanskými postoji. Tato koncepce se vyznačuje „...*prožitou a nesebestřednou sociální zkušeností, již řídily zkušenosti a pocit pospolitosti*“³, zatímco *Gesellschaft* je označováno jako „společnost cizinců“, pro niž je typický egoismus, soutěživost, zisk a instrumentální racionalita.⁴ Dále pak uvádí, že v ČR je obec chápána jako základní organizační územní jednotka, jak je uvedeno v Ústavě ČR. Pro potřeby této práce se bude vycházet právě z tohoto pojetí slova obce.

Obec je tedy základním společenstvím občanů tvořící územní celek a je vymezena hranicí tohoto území. Jedná se o veřejnoprávní korporaci.⁵ Důvodem definování obce jako veřejnoprávní korporace je vystihnutí její způsobilosti k samotnému rozhodování a vystupování. Dalším důvodem je vyjádření její způsobilosti s nakládáním vlastního majetku a samostatnosti při hospodaření s vlastním rozpočtem, aniž by stát nějak do této činnosti

---

¹ Čl. 99 a 100 odst. 2 Ústavy ČR

² NETOLICKÝ, P. Obec. In: *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň. 2006, str. 116

³ BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností*. Brno. 2008, str. 14

⁴ BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností*. Brno. 2008, str. 13-14

⁵ § 1, 2 odst. 1 Zákona o obcích

zasahoval. Obec, jakožto právnická osoba mající svou vlastní právní subjektivitu, může mít také prospěch ale i závazky vyplývající z uzavřených právních vztahů (např. uzavřených smluv).⁶

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (dále jen „zákon o obcích“) vysvětluje rozdíl mezi městem a obcí, kdy městem se může stát obec mající minimálně 3000 obyvatel, jestliže tak rozhodne předseda Poslanecké sněmovny (na základě návrhu dané obce). Rozhodnutí může předseda Poslanecké sněmovny učinit teprve tehdy, až dostane vyjádření vlády. To samé platí u městyse.⁷ Bohužel zákon nestanovuje limit počtu obyvatel, kteří musí žít na jeho území.

Údaje o přiznání titulu města či městyse je pak kancelář Poslanecké sněmovny povinna zaslat obratem na Český úřad zeměměřičský a katastrální.⁸

1.1.2 Rozdíl mezi městem a statutárním městem

Statutární město, na rozdíl od města, je možné rozčlenit na menší územní celky. Tyto celky se nazývají městské obvody či městské části. Prakticky si tak statutární města vytvářejí vlastní decentralizační systém, kdy dochází k přenesení moci na nižší úroveň. To znamená, že uvnitř statutárního města musí existovat další, alespoň jeden územně samosprávný orgán, který je spravován vlastním oprávněným zastupitelstvem. Oprávněnost tohoto zastupitelstva pak vyplývá ze samostatných (oddělených) voleb, tzn. že v územně členěném statutárním městě se konají dvojí volby do zastupitelstev ve stejný čas. Tedy občan obdrží dvoje hlasovací lístky.

V praxi ale existují i statutární města, jež nejsou územně členěná. K tomu, aby statutární město mohlo přenést některé pravomoce na nižší úroveň, musí nejprve přijmout vlastní statut města, ve kterém charakterizuje své členění a rozdělení moci. Avšak přijetí tohoto statutu není podmínkou, nýbrž právem obce.

Zákon o obcích taxativně vyjmenovává statutární města. Zároveň nijak neupravuje podmínky nutné pro ustanovení města na město statutární, ani co se počtu obyvatel týče. K tomuto „povýšení“ dochází na základě žádosti podané městem. Je-li město nově jmenováno statutárním městem, musí dojít k novelizaci tohoto zákona.⁹

Příkladem statutárního města může být Ostrava, Brno, Plzeň, Liberec, České Budějovice, Pardubice, Jihlava, Opava, Most a další.¹⁰

⁶ NETOLICKÝ, P. *Obec*. In: Politologické aspekty veřejné správy. Plzeň. 2006, str. 119

⁷ Městys by bylo možné popsat jako malé městečko.

⁸ § 3 Zákona o obcích

⁹ NETOLICKÝ, P. *Obec*. In: Politologické aspekty veřejné správy. Plzeň. 2006, str. 120-122

¹⁰ § 4 odst. 1 Zákona o obcích

1.1.3 Působnost obcí

K tomu, aby obec mohla spravovat své území a rozhodovat o záležitostech jí se týkajících, musí mít zákonem vymezenou pravomoc a působnost. Pravomocí se rozumí „moc podle práva“ neboli ze zákona. Určuje, jakých nástrojů a prostředků lze využít při výkonu působnosti obce, a který orgán je oprávněn jich využít. Jako příklad takové pravomoce lze uvést možnost použití donucovacích prostředků Policií ČR.

Působnost obce znamená oblast úkolů (činností), v nichž obec může rozhodovat.¹¹ Pro obce je typická dvojí působnost – samostatná a přenesená.

Samostatná působnost je dána zákonem. Je vyznačována tím, že obec je nadána mocí spravovat si své vlastní záležitosti sama¹², vlastním jménem a na vlastní odpovědnost tak, aby vše bylo v souladu se zájmy obce a občanů žijících na jejím území.¹³ Jak bylo řečeno, samostatná působnost je dána zákonem a jedině zákon může tuto působnost omezit. Stát (a kraje) nemohou zasahovat obcím do výkonu této působnosti, pouze vyžaduje-li to ochrana zákona. V takovém případě může dojít k zásahu pouze na základě a v mezích stanovených zákonem.¹⁴ Příkladem samostatné působnosti může být schvalování obecního rozpočtu, zřizování a rušení příspěvkových organizací, vydávání obecně závazných vyhlášek či rozhodování o změně názvu některých částí obce či ulic.¹⁵

Přenesená působnost oproti tomu znamená, že státní správa je delegována na samosprávné celky (obce). Tzn. že obec vykonává činnosti namísto státu, pokud k tomu ovšem byla pověřena zákonem. Z toho vyplývá, že se jedná o povinnost obce. Činnosti spadající do přenesené působnosti vykonává pověřený obecní úřad. Tento úřad zároveň vykonává činnosti v rozsahu stanoveném zvláštním zákonem pro vícero obcí ve svém správním obvodu.¹⁶

Nejčastěji se občan obce s výkonem přenesené působnosti může setkat při vydávání občanských průkazů, řidičského oprávnění, na matričním úřadě či na stavebním úřadě.

---

¹¹ VALEŠ, L. *Teorie veřejné správy II*. In: Politologické aspekty veřejné správy. Plzeň. 2006, str. 27-28

¹² ŽÍTEK, V. *Územní samospráva v ČR v pojetí nového zákona o obcích*. In: Územní samospráva v ČR, Rakousku a SRN. Brno. 2001, str. 17

¹³ HELÁNOVÁ, Veronika. Co je to samostatná a přenesená působnost. *Státní správa: Pomocník mezi paragrafy* [online]. 20.9.2019 [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://statni-sprava.inform.cz/mesta-a-obce/co-je-to-samostatna-a-prenesena-pusobnost/>

¹⁴ § 7 odst. 1 Zákona o obcích

¹⁵ HELÁNOVÁ, Veronika. Co je to samostatná a přenesená působnost. *Státní správa: Pomocník mezi paragrafy* [online]. 20.9.2019 [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://statni-sprava.inform.cz/mesta-a-obce/co-je-to-samostatna-a-prenesena-pusobnost/>

¹⁶ ŽÍTEK, V. *Územní samospráva v ČR v pojetí nového zákona o obcích*. In: Územní samospráva v ČR, Rakousku a SRN. Brno. 2001, str. 18

1.2 Orgány obce

1.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem obecní samosprávy. V případě, že se jedná o územně členěné statutární město, každá městská část (obvod) má své vlastní zastupitelstvo.¹⁷

Zastupitelem se může stát občan ČR s trvalým pobytem na území obce, který dosáhl věku 18 let alespoň v den konání voleb. Do zastupitelstva může být zvolen i státní občan jiného státu, který splňuje stejné podmínky jako občan ČR, umožňuje-li to mezinárodní smlouva, kterou je ČR vázána a je vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv.¹⁸ Volba zastupitelstva probíhá na základě všeobecného, rovného, přímého volebního práva tajným hlasováním.¹⁹

Počet členů zastupitelstva se liší v každé obci každé volební období v závislosti na velikosti územního obvodu a jeho počtu obyvatel. Přesný počet členů zastupitelstva musí být stanoven nejpozději 85 dnů před volbami do zastupitelstva obce, poté musí být do 2 dnů vyhlášen na úřední desce obecního úřadu (nebo způsobem na místě obvyklým). Zákon o obcích ukládá rozmezí počtu volených zastupitelů (viz. tabulka). V případě zastupitelstev městských částí (obvodů) se počet členů stanovuje stejným způsobem.²⁰

Tab č. 1: Počet členů zastupitelstva obcí

Počet obyvatel v obci	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
500 až 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
3 000 až 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
10 000 až 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
50 000 až 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: § 68 odst. 1 Zákona o obcích

Úkolem nebo lépe řečeno pravomocí zastupitelstva je rozhodovat o věcech týkajících se správy obce, jako rozhodování o územním plánu, rozpočtu obce či o majetkoprávních úkonech. Mimo jiné je nadáno mocí vydávat obecně závazné vyhlášky, vyhlašovat místní referendum. Zastupitelstvo dále z řad svých členů volí starostu, místostarostu a další členy rady obce, odvolává je, nebo určuje funkce jiným členům zastupitelstva apod. (např. předseda

¹⁷ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha. 2008, str. 36

¹⁸ § 4 odst. 1 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí (§ 5 se týká práva být volen a v odst. 1 říká: „Členem zastupitelstva může být zvolen každý volič, ...“. Z tohoto důvodu byl citován § 4, který pojednává o právu volit.)

¹⁹ § 2 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

²⁰ § 67, 68 Zákona o obcích

kontrolního výboru). V případě, že v obci není zřízena rada obce, zastupitelstvo vydává nařízení obce místo ní.²¹ K tomu, aby bylo zastupitelstvo usnášení schopno je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, pokud není stanoveno jinak zvláštním právním předpisem.

Zasedání zastupitelstva probíhá dle potřeby, nejméně však musí být svolána schůze jedenkrát za 3 měsíce. Ten, kdo zasedání svolává a řídí jeho průběh je starosta obce. Zasedání je vždy veřejné a informace o jeho konání musí být vyvěšeny na úřední desce obecního úřadu nejméně 7 dní před konáním jednání.²²

1.2.2 Rada obce

Rada obce představuje výkonný orgán plnicí činnosti spadající do samostatné působnosti obce. V přenesené působnosti rozhoduje pouze, stanoví-li to zákon. Rada obce se sestává ze starosty, místostarosty a dalších zvolených členů z řad zastupitelstva. Minimální počet členů rady obce musí být 5 a maximálně 11, přičemž tento počet nesmí přesahovat $\frac{1}{3}$ počtu členů zastupitelstva.²³ „*Žádná obec není povinna mít obecní radu, ani největší statutární města a jejich obvody...*“.²⁴ V případě, že v obci je méně jak 15 členů zastupitelstva, rada obce se nevolí. Tehdy pozici rady zastává starosta obce.

Jednání rady jsou neveřejná a konají se dle potřeby. Z každého jednání se musí vyhotovit zápis z průběhu jednání, který musí podepsat starosta a místostarosta (případně jiný radní).²⁵

Úkolem rady obce je připravit návrhy pro zastupitelstvo, zajišťovat hospodaření s rozpočtem, které schválilo zastupitelstvo, vystupovat a plnit úkoly zřizovatele či zakladatele vůči organizačním složkám a právnickým osobám atd.²⁶ Rada je dále nadána možností vydávat nařízení obce.²⁷

1.2.3 Starosta

Obec je zastupována navenek starostou. Starosta je volen zastupitelstvem z řad jeho členů. Pokud starosta ztratí důvěru, může být kdykoliv odvolán ze své funkce. I když do funkce

---

²¹ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha. 2008, str. 36-37

²² § 87 a násl. Zákona o obcích

²³ § 99 Zákona o obcích

²⁴ NETOLICKÝ, P. *Obec*. In: Politologické aspekty veřejné správy. Plzeň. 2006, str. 129

²⁵ § 99 a násl. Zákona o obcích

²⁶ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha. 2008, str. 38-39

²⁷ § 102 odst. 2 písm. d) Zákona o obcích

zastupitele může být zvolen i státní občan jiného státu žijící trvale na území dané obce, na pozici starosty smí být vybrán pouze občan ČR.²⁸

Mezi povinnosti starosty patří jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu, a to pouze se souhlasem ředitele krajského úřadu, plní roli zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, tzn. že uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce, musí zajistit včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, svolává zasedání zastupitelstva a rady obce. Mimo jiné také starosta odpovídá za to, že veřejnost bude informována o činnosti obce.²⁹

---

²⁸ VODIČKA, Karel. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. Praha. 2003, str. 288

²⁹ § 103 odst. 3, 4 Zákona o obcích

2. KOMUNÁLNÍ VOLBY

2.1 Volby do zastupitelstva obce

Volby do zastupitelstva obce je oficiální (právní) název pro tento druh voleb. Je zcela jasné, co si pod tímto názvem představit. Na druhou stranu se může jevit mírně komplikovaným název komunální volby. I když v ČR je tento pojem již vžitý, může se stát, že někteří nemají zcela jasnou představu o tom, co tento pojem znamená. Komunální znamená patřící do pravomoci měst a obcí.³⁰ Tedy komunální volby jsou jinými slovy volby patřící do pravomoci měst a obcí, což zcela odpovídá oficiálnímu názvu.

Volbám do zastupitelstva obce se věnuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí (dále jen „ZVZO“). Jako všechny volby se konají na základě všeobecného, rovného a přímého hlasovacího práva na základě tajného hlasování.³¹

2.2 Volební právo

Volební právo v ČR je jedno z několika politických práv daných Listinou základních práv a svobod (dále jen „LZPS“) a je zakotveno v čl. 2-4, čl. 17-24 a čl. 36. Jeho úpravu najdeme také v Ústavě ČR (především v čl. 1-6, čl. 15-25, čl. 33 odst. 2, čl. 35, čl. 40, čl. 63 odst. 1 písm. f), čl. 87 odst. 1 a čl. 102). Český právní řád je mimo jiné vázán mezinárodními smlouvami, které se ČR zavázala dodržovat (podle čl. 10 Ústavy ČR). Příkladem může být Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Evropská úmluva o ochraně lidských práv, Úmluva o politických právech žen apod.³²

Zásadou českého volebního práva je, že se volby musí konat za dodržení těchto podmínek:

- všeobecnost – právo volit mají všichni občané ČR starší 18 let bez jakéhokoliv omezení (např. jazyka, národnosti, rasy, barvy pleti, pohlaví, náboženství, sociálního postavení, ...),
- rovnost – každý volič má jen jeden hlas, každý hlas si je stejně rovný (má stejnou váhu),
- přímost – právo volit nesmí být převedeno na jinou osobu, každý provádí svou volbu přímo sám za sebe,

³⁰ Pojem komunální. *SCS.ABZ.CZ: Slovník cizích slov* [online]. ABZ.cz, 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/komunalni>

³¹ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha. 2008, str. 51

³² FILIP, Jan. Volební systém: 2. Volební právo v objektivním a subjektivním smyslu. *Informační systém Masarykovy univerzity: Studijní materiály předmětu* [online]. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2007, 2007 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/law/jaro2007/BZ207Zk/Volebni_system.pdf, str. 5

- tajnost – hlasování je anonymní, tzn. není možné spojit voliče s konkrétním hlasem.³³

2.2.1 Volební právo aktivní

Aktivní volební právo znamená právo volit. Díky tomuto právu mají voliči možnost zvolit své zástupce do konkrétních voleb.³⁴ Subjektem tohoto práva je každý občan ČR, který alespoň v den konání voleb (pokud se jedná o dvoudenní volby, tak v druhý den konání voleb) dosáhl věku 18 let a je na území obce přihlášen k trvalému pobytu. Právo volit má také státní občan cizího státu, který v době konání voleb (první popřípadě druhý den voleb) dosáhl věku 18 let a je přihlášen k trvalému pobytu na území dané obce, umožňuje-li mu to mezinárodní smlouva jíž je ČR vázána. V případě voleb do zastupitelstev městských částí (či obvodů) územně členěného statutárního města nebo městské části hl. m. Prahy má aktivní volební právo volič, který je ke dni konání voleb trvale přihlášen k pobytu na území daného městského obvodu nebo městské části.³⁵

Jak je uvedeno v předešlém odstavci, volit do zastupitelstva obce může i státní občan cizího státu, pokud mu to dovoluje mezinárodní smlouva, kterou se ČR zavázala dodržovat. Taková smlouva existuje zatím pouze jedna, a to Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii, která nabyla účinnosti 1. května 2004. Z toho vyplývá, že právo účastnit se komunálních voleb mají, pokud se státních občanů cizích států týče, pouze občané členských států Evropské unie.³⁶

2.2.2 Překážky k výkonu volebního práva aktivního

Zákon jasně stanovuje okruh voličů, definuje zároveň i okruh osob, které jsou sice nositeli volebního práva, ale z nějakého zákonem stanoveného důvodu jej nemohou po určitou dobu vykonávat.

Mezi zákonem stanovené důvody patří:

- omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva,
- zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu,
- zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody,

³³ Všeobecné, rovné a přímé volební právo tajným hlasováním. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Praha: Parlament České republiky [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=301>

³⁴ Volební právo. *Politický slovník* [online]. Politický slovník, 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <http://www.politicky-slovník.cz/volby/volebni-pravo/>

³⁵ § 4 odst. 1 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

³⁶ Hlasování ve volbách: Volby do zastupitelstev obcí. *Ministerstvo vnitra České republiky: Služby pro veřejnost* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/hlasovani-ve-volbach.aspx>

- výkon služby vojáka z povolání v zahraničí nebo výkon služby vojáka v záloze v zahraničí.³⁷

Překážka k výkonu volebního práva aktivního z důvodu výkonu služby vojáka z povolání na zahraniční misi či výkon služby vojáka v záloze v zahraničí je výlučnou podmínkou pro volby do územně samosprávných celků (platí i pro volby do zastupitelstev krajů).³⁸

2.2.3 Volební právo pasivní

Pasivním volebním právem je právo být volen, tedy právo kandidovat na člena do zastupitelstva obce.³⁹ Podle § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí má toto právo každý volič, u kterého není překážka ve smyslu omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody či omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva. Zákon vůbec neodkazuje na zbývající dvě překážky uvedené pro výkon práva volit, tedy zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu a výkon služby vojáka z povolání v zahraničí. Pro pasivní volební právo nejsou tedy tyto dvě překážky relevantní.

Do zastupitelstva obce může být zvolen i člen zastupitelstva městského obvodu, městské části (u územně členěného statutárního města) nebo městské části hl. m. Prahy, pokud u něho neexistují již zmíněné překážky a má-li v den konání voleb trvalé bydliště v daném městském obvodu či městské části.⁴⁰

2.3 Volební legislativa

2.3.1 90. léta

V 90. letech 20. století byly přijaty celkem tři zákony týkající se komunálních voleb, z toho dva byly přijaty před vznikem samostatné České republiky v roce 1993. První byl schválen Českou národní radou v roce 1990 (účinnosti nabyl 5. září 1990) zákon č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. Tvůrci tohoto zákona se inspirovali zákony z období první republiky.⁴¹ Aby některá ustanovení tohoto zákona mohla být provedena, muselo Ministerstvo

³⁷ § 4 odst. 2 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

³⁸ Vlastní porovnání překážek k výkonu volebního práva aktivního ve všech volebních zákonech.

³⁹ Volební právo. *Politický slovník* [online]. Politický slovník, 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <http://www.politicky-slovník.cz/volby/volebni-pravo/>

⁴⁰ § 5 odst. 1 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁴¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, str. 83

vnitřní ČR vydat vyhlášku č. 381/1990, Sb. o úkolech národních výborů při zajišťování voleb do zastupitelstev v obcích.

Druhým takto přijatým zákonem byl zákon č. 289/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu, ze dne 15. dubna 1992. Tento předpis zcela zrušil předešlý zákon. K nově vydanému zákonu byla také vydána vyhláška Ministerstva vnitřní ČR č. 433/1992 Sb., o úkolech obcí při zajišťování voleb do zastupitelstev v obcích a při místním referendu. Na základě tohoto zákona se však žádné volby nekonaly.⁴²

Po vzniku samostatné ČR 1.1.1993 byl přijat zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Podle tohoto zákona se konaly dvoje volby, a to v roce 1994 a 1998.⁴³ K provedení některých ustanovení zákona byla přijata vyhláška Ministerstva vnitřní ČR č. 173/1994 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Předchozí zákon nebyl novým zákonem derogován, ale byla vypuštěna jeho část týkající se voleb do zastupitelstev v obcích a do přijetí nového zákona, mu byla ponechána samostatná právní úprava místního referenda.⁴⁴

2.3.2 Současnost

Mimo již zmíněné právní předpisy z předešlé podkapitoly (viz 2.2 Volební právo) se v současné době český právní řád v oblasti voleb do zastupitelstev obcí řídí několika dalšími předpisy. Jedním z nich je v úvodu této kapitoly zmíněný ZVZO. Podle tohoto zákona se konají volby do zastupitelstev obcí od roku 2002 dosud. Prováděcím předpisem některých ustanovení současného zákona je vyhláška Ministerstva vnitřní ČR č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů.

Dalšími právními předpisy, kterými je nutno se řídit při konání voleb jsou:

- zákon o obcích v platném znění,
- zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní v platném znění (dále jen „soudní řád správní“),
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce v platném znění (dále jen „zákoník práce“)

⁴² MATOUŠEK, Roman. *Komunální volby v ČR na příkladu voleb do Zastupitelstva města Plzně v roce 2014* [online]. Plzeň, 2018 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/31493/1/diplomka_volby_final.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita, Fakulta právnická. Vedoucí práce JUDr. Tomáš Louda, CSc., str. 11

⁴³ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, str. 83

⁴⁴ MATOUŠEK, Roman. *Komunální volby v ČR na příkladu voleb do Zastupitelstva města Plzně v roce 2014* [online]. Plzeň, 2018 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/31493/1/diplomka_volby_final.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita, Fakulta právnická. Vedoucí práce JUDr. Tomáš Louda, CSc., str. 11

- směrnice Ministerstva financí MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb.⁴⁵

2.4 Volební obvody

Obec je volební jednotkou, kterou lze rozdělit na volební obvody podle toho, kolik se nachází na území obce obyvatel.⁴⁶ ZVZO je definuje v § 27. Podle tohoto zákona může zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů před konáním voleb stanovit více volebních obvodů tak, aby:

- v obcích s počtem obyvatel do 10 000 se v každém volebním obvodu volilo minimálně 5 členů zastupitelstva obce,
- v obcích s počtem obyvatel v rozmezí 10 001 až 50 000 se v každém volebním obvodu volilo minimálně 7 členů zastupitelstva obce,
- v obcích s počtem obyvatel nad 50 000 se v každém volebním obvodu volilo minimálně 9 členů zastupitelstva obce.

Z toho je patrné, že počty obyvatel připadající na jeden mandát nejsou navzájem srovnatelné. Důvodem stanovení minimálních počtů je těsnější propojení voličů a jejich zastupitelů.⁴⁷

V zákoně je dále uvedeno, že v hlavním městě Praze a územně členěných statutárních městech může být městská část (obvod) součástí pouze jednoho volebního obvodu. Seznam vytvořených volebních obvodů spolu s jejich popisem, počty členů zastupitelstva obce, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a potřebný počet podpisů pro nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů musí starosta dané obce zveřejnit do 2 dnů po vytvoření volebních obvodů na úřední desce (nebo také způsobem v místě obvyklým).⁴⁸

„V případě dělení obce na obvody může jít jednak o snahu těsněji svázat voliče a jejich reprezentanty..., jednak ale také může jít o projev gerrymanderingu.“⁴⁹ Systém gerrymanderingu funguje na úmyslné manipulaci s volebními obvody, tedy hranicemi volebních obvodů. Cílem je obejít základní demokratický princip rozhodnutí většiny. Jde o to,

⁴⁵ MATOUŠEK, Roman. *Komunální volby v ČR na příkladu voleb do Zastupitelstva města Plzně v roce 2014* [online]. Plzeň, 2018 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/31493/1/diplomka_volby_final.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita, Fakulta právnická. Vedoucí práce JUDr. Tomáš Louda, CSc., str. 12

⁴⁶ FILIP, Jan. Volební systém: 2. Volební právo v objektivním a subjektivním smyslu. *Informační systém Masarykovy univerzity: Studijní materiály předmětu* [online]. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2007, 2007 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/law/jaro2007/BZ207Zk/Volebni_system.pdf, str. 4

⁴⁷ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, str. 93-95

⁴⁸ § 27 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁴⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, str. 94

aby volební strana, která tuto změnu prosadila měla v konkrétním volebním obvodu největší vliv svých voličů a vliv voličů soupeře byl v tomto obvodu nepatrný. K tomuto účelu lze použít více způsobů i několik najednou, např. koncentrací voličů opozice v několika menších volebních obvodech, příp. jejich rozmělněním ve většině ostatních obvodů. Takto lze pak dosáhnout volebního vítězství i tam, kde by jinak mohla vyhrát volby opozice.

V ČR se problematika gerrymanderingu objevila v roce 2010 při volbách do zastupitelstva hl. m. Prahy.⁵⁰

2.5 Průběh voleb

2.5.1 Vyhlášení a konání voleb

Ústava ČR a ZVZO stanovují, že volební období zastupitelstva trvá 4 roky.⁵¹ Volby do zastupitelstva obce se konají v období začínající třicátým dnem před uplynutím funkčního období a končící dnem jeho uplynutí. Pravomoc vyhlášovat volby spadá pod prezidenta republiky, pokud zákon nestanoví jinak, a to 90 dnů před samotným konáním voleb. Toto vyhlášení musí být uveřejněno ve Sbírce zákonů. Dnem vyhlášení se rozumí ten den, kdy byla rozeslána částka Sbírky zákonů, která obsahuje ono vyhlášení voleb.

Volby do zastupitelstva obce se konají ve všech obcích, městech, statutárních městech (zároveň i ve všech městských obvodech či částech u územně členěných statutárních měst) a v hlavním městě Praze vždy ve dvou dnech, pouze pokud nejsou vyhlášeny volby dodatečné, opakované nebo opakované hlasování či nové volby. V případě dvoudenních voleb jsou volebními dny pátek a sobota. V první den voleb (pátek) se zahajuje hlasování ve 14:00 hodin a ukončuje ve 22:00 hodin. Druhý den voleb (sobota) se volby konají od 8:00 hodin a hlasování končí ve 14:00 hodin.

V případě, že je nutné vyhlásit dodatečné nebo opakované volby, opakované hlasování anebo nové volby, jsou vyhlášovány jednodenní volby. Hlasování u těchto voleb začíná v 7:00 hodin a končí ve 22:00 hodin.⁵²

Zákon stanovuje výjimky, kdy je hlasování možné ukončit buď později nebo dříve. Ukončit hlasování později je možné tehdy, nestihli-li všichni volič odvolit včas. V tomto případě ukončit hlasování může předseda okrskové volební komise až po tom, co bude

---

⁵⁰ BLAŽEK, Tomáš. Rozdělování obcí na volební obvody: Gerrymandering po Česku? *COFOLA 2011: the Conference Proceedings* [online]. Brno: Masaryk University, 2011, 2011, **1. edition**, 14 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2011/files/participace/Blazek_Tomas_6233.pdf, str. 2-4

⁵¹ Čl. 102 Ústavy ČR, § 1 odst. 2 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁵² § 3 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

umožněno odvolit všem voličům nacházejícím se před nebo uvnitř volební místnosti. Pokud se nejedná o kolizi dvou různých voleb (např. volby do zastupitelstev obcí x volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR), může předseda okrskové volební komise ukončit hlasování dříve v případě, že odvolili všichni voliči zapsaní do stálého seznamu voličů daného volebního okrsku. Samotné sčítání hlasů pak probíhá po 14:00 hodině ve druhý den voleb.⁵³

2.5.2 Volební strana

Volební strana je zákonem definována jako politická strana anebo hnutí (pokud jejich činnost nebyla pozastavena), jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů či sdružení politických stran/hnutí.

Politická strana či politické hnutí smí být součástí pouze jedné volební strany pro volby do jednoho zastupitelstva obce. V případě, že politická strana nebo politické hnutí podá kandidátní listinu samostatně, není možné, aby byla součástí jiné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva.

Sdružení politické strany jakožto volební strana a sdružení nezávislých kandidátů nejsou nijak uvedeny v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí. Tento typ volební strany v komunálních volbách kandidovat z tohoto důvodu nemůže.⁵⁴

K tomu, aby jednotlivé politické strany, politická hnutí, sdružení kandidátů, či nezávislí kandidáti vznikli, nebo aby se mohli účastnit voleb, je potřeba následující:

- Politická strana, politické hnutí
  - Postup při jejich registraci je uveden v zákoně o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (z. č. 424/1991 Sb.). Ke vzniku politické strany nebo politického hnutí je zapotřebí podat návrh na registraci Ministerstvu vnitra ČR, zároveň podat stanovky (ve dvojím vyhotovení) a petici alespoň jednoho tisíce občanů požadující jejich vznik.
- Koalice politických stran a politických hnutí
  - Stejně jako sdružení politických stran nebo hnutí (i nezávislých kandidátů) je uskupení vzniklé dohodou těchto subjektů pro určité volby, vyjádřené podpisem statutárních zástupců politické strany nebo politického hnutí, které kandidátní listinu podávají.
- Sdružení nezávislých kandidátů

---

⁵³ § 39 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁵⁴ § 20 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

- Jedná se o neformální uskupení, které není nikde registrované a je tvořeno jen pro volby, ve kterých kandiduje. K tomu, aby toto sdružení mohlo kandidovat je požadováno předložení petice s podpisy občanů (viz následující tabulka).
- Nezávislý kandidát
  - Tato osoba kandiduje sama, pod vlastním jménem. Zákon taktéž vyžaduje předložení petice s podpisy občanů⁵⁵ (viz následující tabulka).

Tab. č. 2: Přehled počtů podpisů na petici podle § 21 odst. 4 ZVZO

Obec, městská část, městský obvod (příp. volební obvod)	Potřebné počty podpisů voličů zapsaných v seznamech	
	pro nezávislé kandidáty	pro sdružení nezávislých kandidátů
	z počtu obyvatel obce, městské části, městského obvodu (příp. volebního obvodu)	
do 500 obyvatel	5 %	7 %
nad 500 do 3 000 obyvatel	4 %, nejméně 25	7 %
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	3 %, nejméně 120	7 %
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	2 %, nejméně 600	7 %
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	1 %, nejméně 1 000	7 %
nad 150 000 obyvatel	0,5 %, nejméně 1 500	7 %

Zdroj: Příloha Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

2.5.3 Způsob hlasování

Komunální volby v ČR se konají na základě poměrného zastoupení. Od ostatních voleb se odlišují tím, že využívají systém volných kandidátních listin, zatímco např. u voleb do Poslanecké sněmovny ČR nebo zastupitelstev krajů se používá systém vázaných kandidátních listin.

Volné kandidátní listiny fungují na principu možnosti volby kandidátů na základě přidělení preferenčních hlasů jednotlivým kandidátům napříč různými volebními stranami, a ne pouze jedné z nich. Tento jev se označuje jako panašování. Důležité je také zmínit, že při volbách do zastupitelstva obce má volič více než jeden hlas. Přesný počet hlasů se odvíjí od počtu volených zastupitelů.

Samotné hlasování může být provedeno třemi způsoby.

1. Volič označí na hlasovacím lístku jednu volební stranu a tím dá svůj hlas (hlasy) všem kandidátům této strany, avšak pouze do výše počtu volených zastupitelů.

⁵⁵ Kandidatura ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2018: 1. Volební strany. *Ministerstvo vnitra České republiky: Efektivní veřejná správa* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kandidatura-ve-volbach-do-zastupitelstev-obci-v-roce-2018.aspx>

2. Volič může své hlasy rozdělit mezi jednotlivé kandidáty z různých volebních stran, a tak každý kandidát obdrží jeden hlas (pouze do výše počtu volených zastupitelů).
3. Volič nakombinuje předešlé dvě možnosti, tedy dá hlas volební straně, a ještě označí další kandidáty z jiných volebních stran. V tomto případě dostane každý jednotlivě označený kandidát jeden hlas a zvolená strana získá tolik hlasů, kolik je rozdíl mezi voleným počtem zastupitelů a udělených hlasů jednotlivým kandidátům.⁵⁶

Jak bylo uvedeno výše, volby do zastupitelstva obce probíhají tzv. panašováním. Ve skutečnosti se ale o panašování jako takové nejedná. Při rozdělování mandátů se nejprve „vytřídí“ ty volební strany, které získaly celkově největší počet hlasů. Tím se určí, kterým stranám budou přiděleny mandáty. Mandáty jsou následovně přidělovány těm kandidátům, kteří z dané strany získali nejvíce hlasů.⁵⁷ Aby bylo možné určit, kolik daná volební strana získá mandátů, musí splňovat podmínky dané uzavírací klauzulí.

Uzavírací klauzulí se rozumí zákonem stanovená hranice, kterou musí volební strana splnit (překonat), aby mohla být zařazena do rozdělování mandátů. „*Vhodně nastavená klauzule může znamenat mimořádně účinný nástroj proti reprezentaci malých politických stran a nežádoucí fragmentaci zákonodárního sboru.*“⁵⁸ Zákon stanovuje uzavírací klauzuli na 5 %.⁵⁹

2.5.4 Vznik a zánik mandátu

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením.⁶⁰ Za zvolení je považován okamžik ukončení hlasování, tedy v druhý den voleb (v sobotu) ve 14:00 hodin. V daný moment nejsou ještě sečteny výsledky a kandidát se stává zvoleným členem zastupitelstva, aniž by o tom kdokoliv věděl.⁶¹

Mandát může zastupiteli zaniknout hned několika způsoby:

- odmítnutím složit slib člena zastupitelstva obce nebo složením slibu s výhradou,
- rezignací – ta je chápána jako den, kdy starosta, primátor nebo primátor hl. m. Prahy nebo starosta městského obvodu (městské části) obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva obce na jeho mandát (starosta, primátor a primátor hl. m. Prahy podávají rezignaci na zasedání zastupitelstva obce); tuto rezignaci není možné vzít zpět,

⁵⁶ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, str. 95-97

⁵⁷ PACOVSKÝ, Jiří. *Volby do zastupitelstev obcí v České republice* [online]. Praha, 2011 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: file:///C:/Users/Klárka/OneDrive/Desktop/DPTX_2009_1_0_37598_0_80820.pdf. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Jiří Hřebejk., str. 34

⁵⁸ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, str. 98

⁵⁹ § 45 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁶⁰ § 55 odst. 1 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁶¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha. 2009, str. 87

- úmrtím člena zastupitelstva obce,
- dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci,
- dnem voleb do zastupitelstva obce.⁶²

Toto však nejsou jediné způsoby zániku mandátu člena zastupitelstva obce. K zániku může dojít i na popud zastupitelstva obce, vysloví-li se k tomu na zasedání. Důvodem může být například pravomocné rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva odsouzen k nepodmíněnému odnětí svobody, člen zastupitelstva přestal být volitelný podle § 5 ZVZO (s tím souvisí i neslučitelnost funkcí podle § 5 odst. 2 ZVZO). Pokud se zastupitelstvo nevysloví na nejbližším zasedání, požádá ředitel krajského úřadu (v hl. m. Praze toto vykonává ministr vnitra) o mimořádnou schůzi, která se musí uskutečnit nejdéle do 21 dnů od této žádosti. V případě, že nebude dosaženo požadovaného zániku mandátu, mandát člena zastupitelstva obce zaniká, vysloví-li to ředitel krajského úřadu.⁶³

U neslučitelnosti funkcí zastupitelstvo na ustavující schůzi nevysloví zánik mandátu, ale umožní tomuto členovi, aby do 3 dnů od konání ustavující schůze, učinil potřebné kroky k ukončení pracovního poměru. Doklad o pominutí důvodu neslučitelnosti funkcí musí být předán příslušnému starostovi nebo primátorovi do 3 měsíců od ustavující schůze zastupitelstva obce. Pokud se tak nestane, zastupitelstvo obce postupuje podle předchozího odstavce.⁶⁴

---

⁶² § 55 odst. 2 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁶³ § 55 odst. 3, 4, 5 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

⁶⁴ § 55 odst. 6 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí

3. CHARAKTERISTIKA MĚSTA PLZNĚ A MO PLZEŇ 4

V této kapitole bude stručně popsána charakteristika statutárního města Plzně a městského obvodu Plzeň 4.

Statutární město Plzeň (dále jen „město Plzeň“) se nachází na území Plzeňského kraje v západních Čechách. Leží na soutoku 4 řek: Mže, Radbuza, Úhlava, Úslava, které se slévají dohromady a vytváří tak novou řeku, Berouнку. Na rozloze 137.67 km² ⁶⁵ žije přibližně 174 842 obyvatel (data k 1.1.2020) a díky tomu je čtvrtým největším městem v ČR.⁶⁶

Město Plzeň je na základě obecně závazné vyhlášky statutárního města Plzeň č. 8/2001, Statut města (dále jen „Statut“) rozděleno do 10 městských obvodů (dále jen „MO“) s vlastními orgány a samosprávou. Těmi obvody jsou (rozložení MO viz obrázek č. 1):

1. Plzeň 1
2. Plzeň 2
3. Plzeň 3
4. Plzeň 4
5. Plzeň 5 – Křimice
6. Plzeň 6 – Litice
7. Plzeň 7 – Radčice
8. Plzeň 8 – Černice
9. Plzeň 9 – Malesice
10. Plzeň 10 – Lhota.⁶⁷

MO Plzeň 4 se skládá z východní části Plzně, z původních obcí Doubravka, Letná, Lobzy (dnes tvoří jeden celek) a z obcí Bukovec, Červený Hrádek, Újezd a Zábělá. Celý obvod je pojmenován podle jedné z původních obcí Doubravka.⁶⁸ V tomto obvodě žije 22 945 obyvatel (data k 19.1.2021)⁶⁹ na rozloze 18.65 km².⁷⁰

Orgány MO Plzeň 4 jsou zastupitelstvo městského obvodu (dále jen „ZMO“), rada městského obvodu (dále jen „RMO“), starosta, místostarostové, výbory ZMO a komise RMO. ZMO je voleno v komunálních volbách společně se zastupitelstvem města Plzně. Pro tento

---

⁶⁵ O městě Plzeň. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2021, 28.8.2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/o-meste-plzen.aspx>

⁶⁶ Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2020: Okres Plzeň-město. *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad, 2020, 1.1.2020 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/121739326/1300722003.pdf/f9160497-cec0-4750-a293-77ef7bce1092?version=1.1>

⁶⁷ Čl. 3 odst. 1 Statutu města

⁶⁸ Městský obvod Plzeň 4. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/mestske-obvody/mestsky-obvod-plzen-4/mestsky-obvod-plzen-4.aspx>

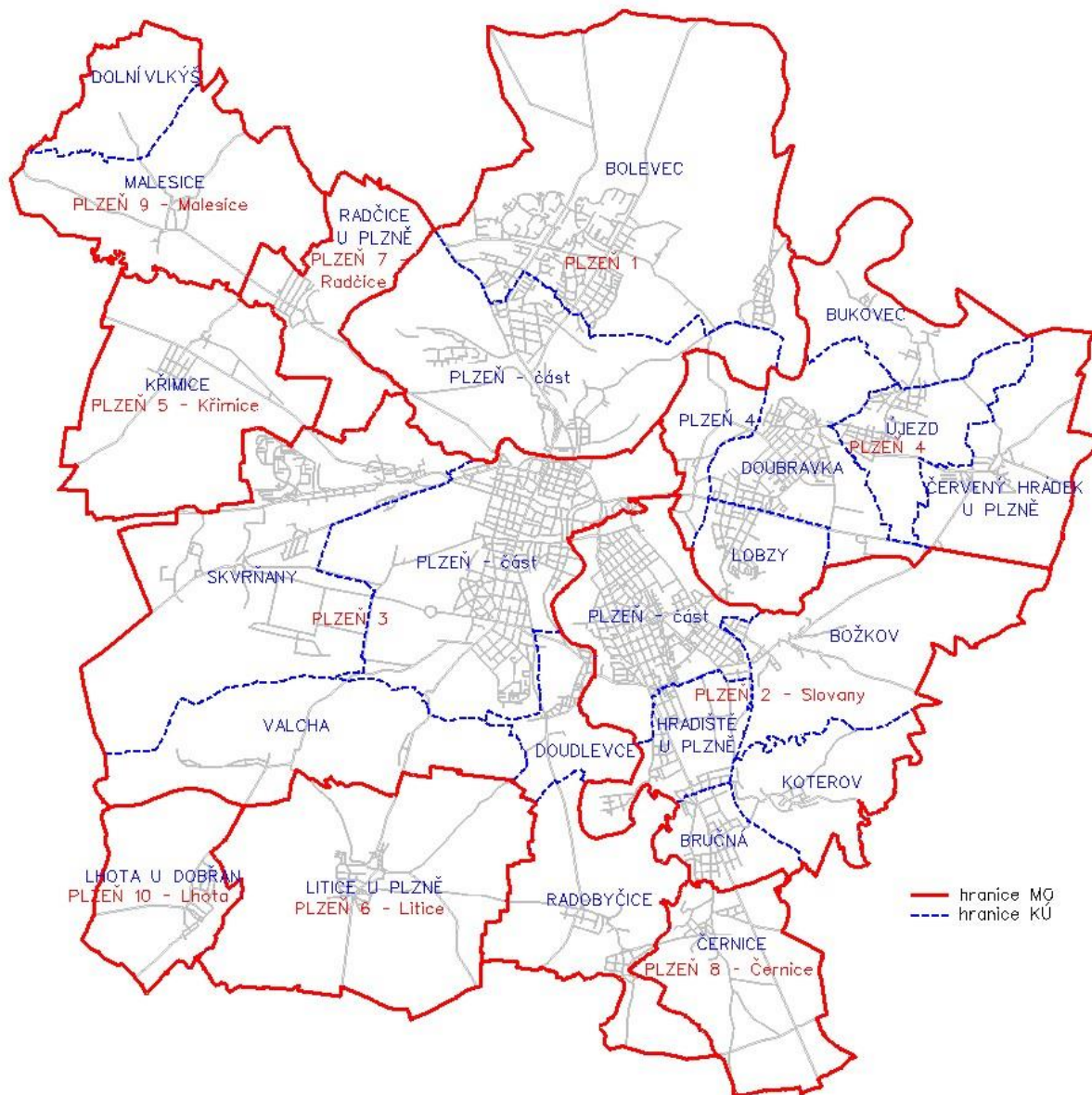
⁶⁹ Údaj poskytnut zaměstnanci ÚMO P4, Odbor právní, správních činností a organizační – evidence obyvatel

⁷⁰ Městský obvod Plzeň 4. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/mestske-obvody/mestsky-obvod-plzen-4/mestsky-obvod-plzen-4.aspx>

obvod se volí 25 členů zastupitelstva. RMO tvoří 7 členů včetně starosty a 3 místostarostů (1 uvolněný, 2 neuvolnění). Sídlem těchto orgánů je Úřad městského obvodu Plzeň 4 (dále jen „ÚMO P4“).

Po posledních komunálních volbách v roce 2018 byl starostou jmenován Tomáš Soukup (ANO 2011) a místostarosty se stali Ing. Zdeněk Mádr (ODS), Václav Beran (ANO 2011) a Bc. Lenka Kočová (ODS).⁷¹

Obr. č. 1: Orientační mapa správních hranic městských obvodů

Zdroj: Příloha č. 8 Statutu města Plzně

⁷¹ Samospráva městského obvodu. *Město Plzeň: Městský obvod Plzeň 4* [online]. Plzeň: Městský obvod Plzeň 4, 2021, 3.1.2020 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://umo4.plzen.eu/urad-a-samosprava/samosprava-mestskeho-obvodu/samosprava-mestskeho-obvodu.aspx>

4. VÝVOJ KOMUNÁLNÍCH VOLEB V JEDNOTLIVÝCH LETECH NA ÚZEMÍ MO PLZEŇ 4

Cílem této kapitoly je poskytnout ucelený přehled o průběhu a výsledcích voleb v jednotlivých letech na území MO Plzeň 4.

Do MO Plzeň 4 se vždy volilo 25 zastupitelů ve 25 volebních okrscích (viz kapitola 3. Charakteristika města Plzně a MO Plzeň 4), s výjimkou roku 1990, kdy se volilo 30 zastupitelů.⁷²

K výpočtu množství mandátů náležící jednotlivým volebním stranám na základě výsledků hlasování se od roku 1990, kdy proběhly první volby do zastupitelstev obcí, využívá tzv. d'Hondtova metoda. V průběhu a v závislosti na měnící se legislativě, se tato metoda různě upravovala.

V roce 1990 za účinnosti zákona č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích, ve znění pozdějších předpisů se počty hlasů pro strany v rámci d'Hondtovy metody budou postupně dělit řadou celých lichých čísel (1, 3, 5, 7, ...). Nebyl stanoven žádný limit pro vstup stran do skrutinia⁷³ a podle počtu získaných hlasů se určovalo pořadí kandidátů k udělení mandátu.

Po přijetí nového zákona o volbách do zastupitelstev obcí (č. 152/1994 Sb.) došlo ke změně přidělování mandátů. K tomu, aby kandidát získal mandát, bylo rozhodující jeho umístění na kandidátní listině. V případě, že kandidát získal nejméně o 10 % hlasů více, než byl průměr výsledných hlasů na kandidáta dané strany, docházelo k přednostnímu udělování mandátů.

K poslední výrazné změně v přepočítávání výsledků hlasování na mandáty došlo přijetím ZVZO v roce 2001. Od této chvíle se pro přepočet nepoužívala řada celých lichých čísel, ale řada po sobě jdoucích přirozených čísel (1, 2, 3, 4, 5, ...). Další novinkou bylo stanovení kvóra⁷⁴ pro vstup strany do skrutinia, a to nejméně 5 % získaných hlasů z celkového počtu hlasů vyděleného počtem volených zastupitelů. Toto výsledné číslo se pak vynásobí počtem kandidátů, kteří kandidovali za svou stranu. Maximálně se však může použít číselník rovný počtu volených zastupitelů.⁷⁵

---

⁷² AMP, fond Úřad městského obvodu Plzeň 4, Zasedání zastupitelstva MO Plzeň 4, sign KB 6246, str. 3

⁷³ Skrutinium – sčítání hlasů při volbách

⁷⁴ Kvórum – nejnižší počet hlasů jako podmínka pro získání mandátu

⁷⁵ Metody pro přepočet hlasů na mandáty: Historie aplikace metod přepočtu hlasů na mandáty podle vývoje volební legislativy. *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ, Oddělení zpracování výsledků voleb, 2020 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/metody_pro_prepecet_hlasu_na_mandaty

4.1 Komunální volby v roce 1990

Komunální volby v roce 1990 se konaly 24.11. ještě za České a Slovenské Federativní republiky. Byly to oficiálně první komunální volby po revoluci v roce 1989. Pro tyto volby byl přijat již zmíněný zákon č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích.

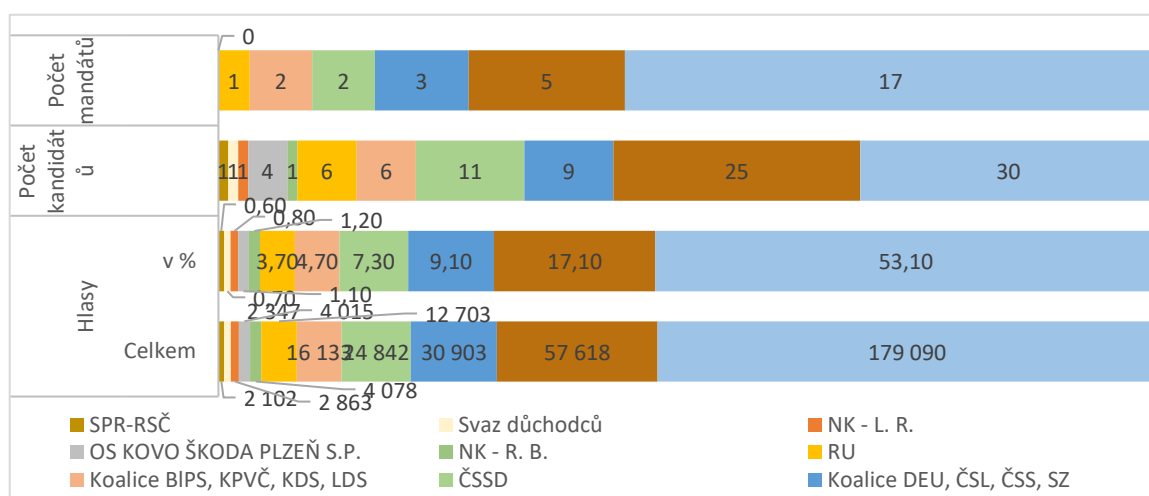
Do těchto voleb bylo zapsáno 20 110 voličů, vydáno bylo 15 735 úředních obálek a odevzdaných obálek bylo o 39 méně. Z toho je patrné, že volební účast byla 78,2 %. Celkem bylo rozdáno 336 694 hlasů.

Tab. č. 3: Výsledky komunálních voleb v roce 1990 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	Celkem	v %		
SPR-RSČ	2 102	0,60	1	0
Svaz důchodců	2 347	0,70	1	0
NK – L. R.	2 863	0,80	1	0
OS KOVO ŠKODA PLZEŇ S.P.	4 015	1,10	4	0
NK – R. B.	4 078	1,20	1	0
RU	12 703	3,70	6	1
Koalice BIPS, KPVCČ, KDS, LDS	16 133	4,70	6	2
ČSSD	24 842	7,30	11	2
Koalice DEU, ČSL, ČSS, SZ	30 903	9,10	9	3
KSČ	57 618	17,10	25	5
OF	179 090	53,10	30	17

Zdroj: AMP fond Úřad městského obvodu Plzeň 4, Komunální volby do zastupitelstva města Plzně, sign. KB 6636, vlastní zpracování

Graf č. 1: Výsledky komunálních voleb v roce 1990

Zdroj: Tab. č. 3

V těchto prvních volbách kandidovalo celkem 11 volebních stran. Byly jimi Občanské fórum (později se rozpadlo na Občanskou demokratickou alianci a Občanskou demokratickou stranu), Československá sociální demokracie, Komunistická strana Československa (pozdější Komunistická strana Čech a Moravy), Republikánská unie, dva nezávislí kandidáti (Ludmila Radová a Rudolf Bayer)⁷⁶, Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa, Svaz důchodců, Odborový svaz KOVO ŠKODA PLZEŇ S.P. KONCERN a dvě koalice. V rámci jedné koalice kandidovali Blok pravého středu, Konfederace politických vězňů Československa, Československá křesťansko – demokratická strana a Liberálně demokratická strana. V druhé koalici kandidovaly Demokratická unie, Československá strana lidová, Československá strana socialistická a Strana zelených.

Jak je možné vyčíst z tabulky výše, nejméně hlasů získalo 5 volebních stran (z toho dva NK) a nezískali ani jeden mandát. Nejhůře skončila SPR-RSČ s celkovým počtem hlasů 2 102 (v procentech vyjádřeno, pouze 0,60 %). Další stranou s nejmenším počtem hlasů byl Svaz důchodců, který získal 2 347 hlasů, tedy 0,70 %. Ludmila Radová získala celkem o 516 hlasů více a celkem dostala tedy 0,80 % z celkového počtu platných hlasů. Rudolf Bayer si oproti paní Radové vedl o lépe, protože získal 4 078 hlasů (1,20 %). OS KOVO ŠKODA PLZEŇ S.P. KONCERN získala pouze o 63 hlasů méně než pan Bayer.

Do ZMO se v tomto roce dostala Republikánská unie, která za 12 703 hlasů (3,70 %) získala jeden mandát. Další mandáty byly uděleny stranám z koalice BPS, KPVČ, KDS a LDS. Tato koalice získala 4,70 % hlasů, což je 16 133 platných hlasů a díky tomu se její dva kandidáti dostali do zastupitelstva. Další strana, která získala dva mandáty byla ČSSD s 24 842 hlasy. Tři mandáty získala druhá kandidující koalice, koalice DEU, ČSL, ČSS a SZ. Tyto mandáty získala za 9,10 % hlasů (tedy 30 903 hlasů). Z KSC se do zastupitelstva dostala 1/5 kandidujících osob. Celkem tato strana získala 17,10 % všech hlasů, tedy 57 618 hlasů. Jednoznačným vítězem těchto voleb se stalo Občanské fórum. Tato volební strana obdržela necelých 179 100 hlasů, což je více jak 50 % všech platných hlasů. Díky takové převaze získala strana 17 mandátů.⁷⁷

Na ustavující schůzi obvodního zastupitelstva MO Plzeň 4 ze dne 10. prosince 1990 byl starostou zvolen zástupce právě OF. Jednomyslnou volbou byl novým starostou tohoto obvodu zvolen pan Jan Votava.⁷⁸

---

⁷⁶ Tyto dva kandidáty nelze spojovat dohromady, protože podle výpočtů by tak získali mandát, ale NK mandát v roce 1990 nezískali.

⁷⁷ AMP fond Úřad městského obvodu Plzeň 4, Komunální volby do zastupitelstva města Plzně, sign. KB 6636

⁷⁸ AMP, fond Obvodní národní výbor Plzeň 4, Plenární zasedání ObvNV Plzeň 4, sign 35a151

4.2 Komunální volby v roce 1994

V roce 1994 se konaly komunální volby 18. a 19. listopadu. Tyto volby byly již uskutečněny v rámci samostatné České republiky za účinnosti zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů.

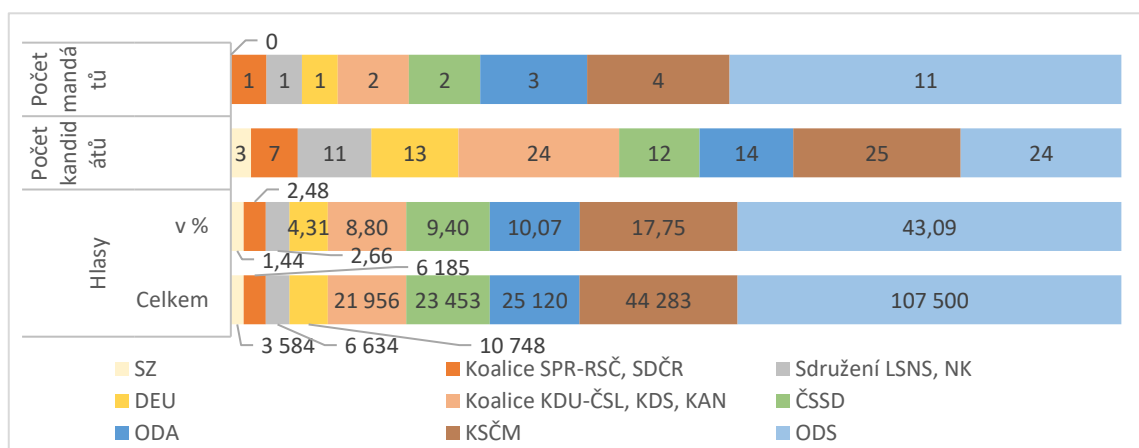
V tomto roce bylo zapsáno celkem 20 677 voličů. Bylo vydáno 12 564 úředních obálek, z toho odevzdaných bylo o 14 méně. Z toho vyplývá, že volební účast byla 60,76 %, což je přibližně o 17,5 % méně oproti předešlým volbám. Strany získaly celkem 249 463 platných hlasů.

Tab. č. 4: Výsledky komunálních voleb v roce 1994 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	Celkem	v %		
SZ	3 584	1,44	3	0
Koalice SPR-RSČ, SDČR	6 185	2,48	7	1
Sdružení LSNS, NK	6 634	2,66	11	1
DEU	10 748	4,31	13	1
Koalice KDU-ČSL, KDS, KAN	21 956	8,80	24	2
ČSSD	23 453	9,40	12	2
ODA	25 120	10,07	14	3
KSČM	44 283	17,75	25	4
ODS	107 500	43,09	24	11

Zdroj: www.volby.cz

Graf č. 2: Výsledky komunálních voleb v roce 1994

Zdroj: Tab. č. 4

Kandidátní listiny byly sestaveny devíti volebními stranami, kterými byly Občanská demokratická aliance, Občanská demokratická strana (obě strany z bývalého OF), Komunistická strana Čech a Moravy (bývalé KSČ), Demokratická unie, Česká strana sociálně

demokratická (před rozpadem ČSFR Československá sociální demokracie), Strana zelených, a dále koalice Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa a Sdružení důchodců České republiky (dříve Svaz důchodců), sdružení Liberální strany národně sociální (dříve ČSS) a Nezávislých kandidátů, koalice KDU-ČSL, Křesťanskodemokratické strany a Klubu angažovaných nestraníků.

Z výše uvedené tabulky a grafu je patrné, že nejméně hlasů získala Strana zelených (3 584 hlasů). Procentuálně získala 1,44 % hlasů a z tohoto důvodu žádný z jejich kandidátů nezískal žádný mandát. SPR-RSČ a SDČR se po neúspěchu v prvních volbách spojili do koalice. Toto spojení jim zajistilo jedno místo v zastupitelstvu. Na rozdíl od prvních voleb kandidovala Demokratická unie a LSNS samostatně. LSNS tentokrát kandidovala ve sdružení s Nezávislými kandidáty a s celkovým ziskem 6 634 hlasů získali jeden mandát. Stejně tak získala jeden mandát Demokratická unie, která ale obdržela o 1,65 % hlasů více. Po neúspěchu v roce 1990 se SPR-RSČ a SDČR spojili v těchto volbách do koalice, a to jim zajistilo také jednu mandátovou pozici. Dva mandáty získala koalice KDU-ČSL, KDS a KAN s 8,80 % hlasů (21 956) a Česká strana sociálně demokratická s procentem hlasů 9,40 (23 453). Pro KDS to byl celkem vyrovnaný výsledek oproti předchozím volbám, kdy v koalici získala také dva mandáty. Co se týče počtu hlasů, polepšila si, v rámci koalice, o necelých 6 000 hlasů. Občanská demokratická aliance získala 10,07 % hlasů (25 120) a díky tomu se ze 14 kandidátů do zastupitelstva dostali 3 z nich. Stranou, která získala druhý největší počet hlasů, byla Komunistická strana Čech a Moravy. Celkem získala 44 283 hlasů (17,75 %) a získala 4 mandáty. V porovnání s volbami v roce 1990 si však pohoršila, ale pouze o 0,65 p. b., což se promítlo ve ztrátu jednoho mandátu. Vítěznou stranou se zcela jednoznačně stala Občanská demokratická strana, která získala celých 107 500 hlasů (43,09 %). Za tuto stranu kandidovalo 24 kandidátů a z toho mandát získalo 11 z nich. Z pohledu bývalého Občanského fóra se jedná o velký úspěch, jak pro ODA, tak především pro ODS.

V těchto volbách se z celkového počtu 9 kandidujících stran a koalic do zastupitelstva na Doubravce dostalo 8 volebních stran alespoň s 1 mandátem.⁷⁹

Starostkou Doubravky byla zvolena paní Eva Maříková (ODS). Byla navržena za politické strany ODS, ODA a křesťanské strany KKK a zvolena byla v poměru 16:7 (7 zastupitelů se nevyjádřilo a 2 nebyli přítomni) v rámci ustavujícího zasedání ZMO Plzeň 4 konaného dne 2. prosince 1994.⁸⁰

---

⁷⁹ Volby do zastupitelstev obcí 18.11. - 19.11.1994: Výsledky hlasování – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1994/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3405&xobec=546208>

⁸⁰ AMP, fond Úřad městského obvodu Plzeň 4, Zasedání zastupitelstva MO Plzeň 4, sign KB 6246, str. 3

4.3 Komunální volby v roce 1998

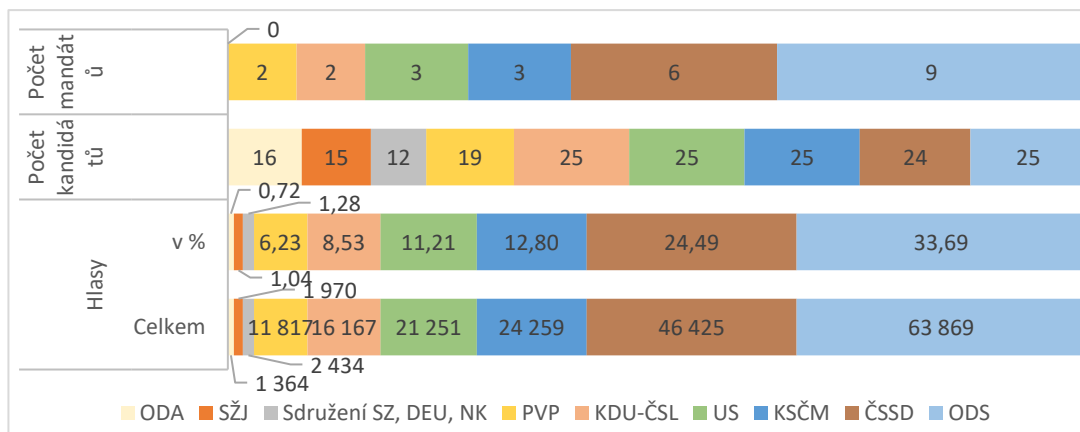
Komunální volby v roce 1998 se konaly ve dnech 13. a 14. listopadu. Celkem zapsaných voličů bylo v tomto roce 20 562, tedy o 115 voličů méně než v předchozích volbách. K volbám však přišlo pouhých 8 287 voličů (40,30 %), což je pokles až o 20 % oproti posledním volbám a o 37,9 % oproti volbám v roce 1990. Platných hlasů bylo rozdáno 189 556.

Tab. č. 5: Výsledky komunálních voleb v roce 1998 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	Celkem	v %		
ODA	1 364	0,72	16	0
SŽJ	1 970	1,04	15	0
Sdružení SZ, DEU, NK	2 434	1,28	12	0
PVP	11 817	6,23	19	2
KDU-ČSL	16 167	8,53	25	2
US	21 251	11,21	25	3
KSČM	24 259	12,80	25	3
ČSSD	46 425	24,49	24	6
ODS	63 869	33,69	25	9

Zdroj: www.volby.cz

Graf č. 3: Výsledky komunálních voleb v roce 1998

Zdroj: Tab. č. 5

V tomto roce rovněž kandidovalo 9 volebních stran. Byly jimi již známé ODS, ODA, KDU-ČSL, KSČM a ČSSD. Novými kandidátními stranami v tomto městském obvodu byly Strana za životní jistoty, Pravá volba pro Plzeň a Unie svobody. Strana zelených, Demokratická unie a Nezávislí kandidáti v tomto roce kandidovali společně jako Sdružení SZ, DEU, NK.

Z těchto 9 volebních stran se do ZMO nedostaly 3. Nejméně hlasů získala ODA, která si s celkovým počtem 1 364 hlasů pohoršila o 9,35 p. b. Zároveň to byl poslední rok, kdy tato

strana kandidovala do ZMO Plzeň 4. Další stranou s nulovým mandátem byla Strana za životní jistoty s celkovým počtem 1 970 hlasů. Poslední, kdo nezískal žádný mandát bylo Sdružení SZ, DEU, NK, které získalo pouhých 2 434 hlasů. Pokud by se strany z tohoto Sdružení hodnotily samostatně jako politické strany (i u předchozích voleb), pak SZ si oproti předešlému roku pohoršila o 0,16 p. b., DEU o 3,03 p. b. a NK si pohoršilo o 1,38 p. b. Strany s nejmenším počtem mandátů (celkem 2 mandáty) byly dvě. Menší počet hlasů získala Pravá volba pro Plzeň (celkem 11 817). Zato KDU-ČSL získala 16 167 a tím si proti předcházejícím volbám pohoršila pouze o 0,27 p. b. Další dvě strany získaly 3 mandáty. Byly jimi Unie svobody s 21 251 hlasy a KSČM s 24 259 hlasy. V porovnání s rokem 1994 si KSČM pohoršila o 4,95 p. b. Navzdory minulým volbám rozdíl mezi dvěma vítěznými stranami, jak počtem hlasů, tak počtem získaných mandátů, nebyl tak razantní. Druhý nejvyšší počet hlasů získala strana ČSSD s celkovým počtem 46 425 hlasů, což znamená, že si polepšila o 15,09 p. b. Jako jediná strana v těchto volbách získala více voličů než v roce 1994. Díky takto vysokému počtu hlasů ČSSD získala 6 křesel v ZMO. I v tomto roce zvítězila ODS avšak se ztrátou 9,4 p. b. (celkem získala 63 869 hlasů). V zastupitelstvu tak obsadila 9 mandátních křesel. Celkem se do zastupitelstva dostalo 6 kandidujících stran z 9.⁸¹

Nadpoloviční většinou hlasů byl na ustavujícím zasedání zastupitelstva zvolen starosta za ODS, pan Ing. Pavel Rödl.⁸² Pan Ing. Rödl ve své funkci však setrval pouhé dva roky, kdy rezignoval na svou funkci. Novým starostou se stal pan Evžen Zavadil, který byl taktéž zvolen nadpoloviční většinou všech hlasů ZMO Plzeň 4.⁸³

4.4 Komunální volby v roce 2002

Rok 2002 byl pro komunální volby význačný tím, že byl přijat nový zákon, z. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. V tomto zákoně došlo k úpravě vypočítávání mandátů pro jednotlivé strany (viz. úvod 4. kapitoly).

Volby v tomto roce proběhly 1. a 2. listopadu. Ve stálém seznamu voličů bylo zapsáno 20 472 obyvatel Doubravky, z toho k volbám přišlo pouze 7 718 voličů. Je tedy patrné, že volební účast nebyla příliš vysoká (pouze 37,70 %). V porovnání s volbami z předešlých let

---

⁸¹ Volby do zastupitelstev obcí 1998–2000: Výsledky hlasování – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1998/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208>

⁸² Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 58/98, ze dne 30.11.1998

⁸³ Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 17/00, ze dne 19.4.2000

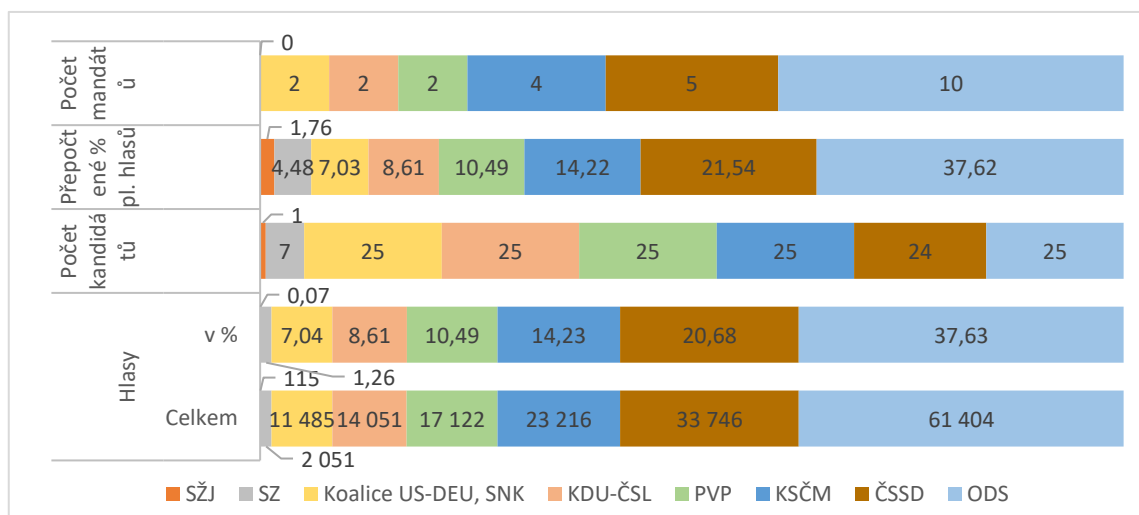
je patrná klesající tendence účasti na volbách. Celkem voliči odevzdali 7 698 úředních obálek a rozdali 163 190 platných hlasů.

Tab. č. 6: Výsledky komunálních voleb v roce 2002 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % pl. hlasů	Počet mandátů
	Celkem	v %			
SŽJ	115	0,07	1	1,76	0
SZ	2 051	1,26	7	4,48	0
Koalice US-DEU, SNK	11 485	7,04	25	7,03	2
KDU-ČSL	14 051	8,61	25	8,61	2
PVP	17 122	10,49	25	10,49	2
KSČM	23 216	14,23	25	14,22	4
ČSSD	33 746	20,68	24	21,54	5
ODS	61 404	37,63	25	37,62	10

Zdroj: www.volby.cz

Graf č. 4: Výsledky komunálních voleb v roce 2002

Zdroj: Tab. č. 6

V tomto roce kandidovalo o 1 volební stranu méně než u předchozích dvou voleb. Kandidátní listinu sestavila ODS, ČSSD, KSČM, SZ, KDU-ČSL a Pravá volba pro Plzeň. Novou kandidující stranou byla Strana za životní jistoty. Unie svobody a Demokratická unie vytvořili novou stranu pod zkratkou US-DEU a vytvořily koalici spolu se Sdružením nezávislých kandidátů.

Strana za životní jistoty jmenovala do těchto voleb pouze jednoho kandidáta a získala nejméně hlasů (celkem 115). Strana zelených, v porovnání s volbami v roce 1998 si vedla téměř shodně (rozdíl pouze 0,02 p. b.). Ani jedna z těchto stran nezískala dostatečné množství hlasů

proto, aby jim mohl být přidělen mandát. Straně zelených však tato příležitost unikla o necelých 0,60 % přepočtených platných hlasů. Dostatečné množství hlasů pro prolomení hranice 5 %, získala koalice US-DEU, SNK a KDU-ČSL. Koalice US-DEU, SNK získala celkem 11 485 platných hlasů (7,03 % přepočtených hlasů) a KDU-ČSL 14 051 platných hlasů (8,61 % přepočtených hlasů). Obě tyto volební strany získaly po 2 mandátech. Z pohledu Unie svobody si tato strana pohoršila o 1 mandát. Další stranou, která získala 2 mandáty byla Pravá volba pro Plzeň. Získala celkem 17 122 hlasů, čímž si polepšila o 4,26 %. Komunisté oproti posledním volbám získali méně hlasů, nicméně v koncovém rozdělování mandátů obdržela 4 mandáty. ČSSD si v těchto volbách jednoznačně pohoršila. Celkový počet hlasů pro tuto stranu byl 33 746 a přepočtené procento hlasů činilo 21,54. ČSSD si pohoršila i v počtu získaných mandátů, místo 6 jich nyní měla 5. Vítěznou stranou se opět stala ODS a na množství mandátů vyhrála na rozdíl od ČSSD o polovinu. Z těchto výsledků je patrné, že složení zastupitelstva bylo tedy z pohledu složení politických stran stejné jako po volbách v roce 1998.⁸⁴

Na ustavující schůzi zastupitelstva MO Plzeň 4 dne 12. listopadu byl zvolen nadpoloviční většinou hlasů všech členů místního zastupitelstva opět pan Ing. Pavel Rödl.⁸⁵

4.5 Komunální volby v roce 2006

V roce 2006 se volby do zastupitelstev obcí konaly již v říjnu, přesněji 20.-21. října. V říjnu se konaly komunální volby i v následujících letech.

Do stálého seznamu voličů pro tyto volby bylo zapsáno 20 120 voličů, tedy pouze o 10 více než v roce 1990. Volební účast činila 41,83 %, z čehož vyplývá, že se k volbám dostavilo 8 416 voličů. Úředně ověřenou obálku neodevzdali pouze 3 voliči. Celkem platných hlasů bylo v těchto volbách rozdáno 198 052.

---

⁸⁴ Volby do zastupitelstev obcí 01.11.-02.11.2002: Výsledky hlasování – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208>

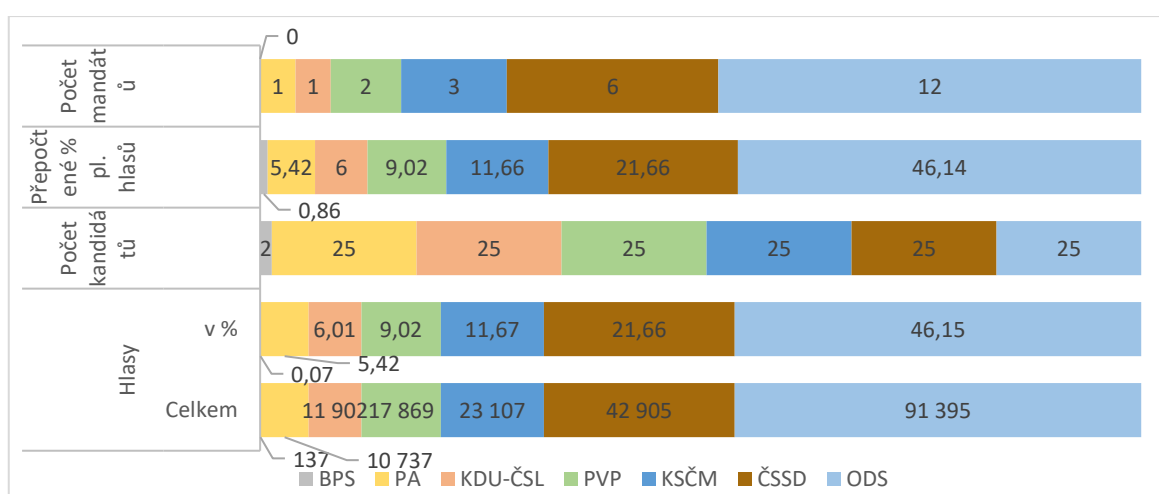
⁸⁵ Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 55/02 ze dne 12.11.2002

Tab. č. 7: Výsledky komunálních voleb v roce 2006 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % pl. hlasů	Počet mandátů
	Celkem	v %			
BPS	137	0,07	2	0,86	0
PA	10 737	5,42	25	5,42	1
KDU-ČSL	11 902	6,01	25	6	1
PVP	17 869	9,02	25	9,02	2
KSČM	23 107	11,67	25	11,66	3
ČSSD	42 905	21,66	25	21,66	6
ODS	91 395	46,15	25	46,14	12

Zdroj: www.volby.cz

Graf č. 5: Výsledky komunálních voleb v roce 2006

Zdroj: Tab. č. 7

Kandidátní listinu sestavilo celkem 7 volebních stran. Za tradiční kandidáty lze považovat KDU-ČSL, ODS, ČSSD, KSČM a Pravou volbu pro Plzeň. Nově na Doubravce kandidovala Balbínova poetická strana a Plzeňská aliance.

Balbínova poetická strana získala pouhých 137 hlasů (tedy 0,86 % přepočtených pl. hlasů), ale v dalších letech již nekandidovala. Zároveň je to jediná strana, která neobdržela žádný mandát. KDU-ČSL nebyla tento rok také úspěšná. Oproti předcházejícím volbám si pohoršila o 2 149 hlasů, v procentech vyjádřeno získala o 2,6 p. b. méně než v roce 2002. Přesto se jeden její kandidát dostal do zastupitelstva. Pro Plzeňskou alianci byly tyto volby celkem úspěšné. Obdržela méně hlasů než KDU-ČSL, ale s ohledem na to, že se jednalo o první rok její kandidatury, dokázala získat celých 10 737 hlasů, na přepočtené procento platných hlasů to činí 5,42 %, které jí zajistilo jednu mandátní pozici v zastupitelstvu. Dva mandáty obdržela Prává volba pro Plzeň, což v porovnání s předchozími volbami je vcelku vyrovnaný výsledek. Získala sice 17 869 hlasů, tedy o 747 hlasů více než v roce 2002, ale procentuálně si pohoršila

přibližně o 1,5 p. b. U KSČM je vidět dlouhodobě klesající tendence ve volebních výsledcích. Do zastupitelstva obvodu si i přesto dokázala zajistit 3 mandáty s celkovým počtem 23 107 hlasů. Naopak u ČSSD je možné vidět, že její výsledky v průběhu let kolísají. Nicméně se již třetí volby drží na druhé příčce vítězných stran. V tomto roce získala o 9 159 hlasů více, to se sice v přepočítaných procentech platných hlasů výrazně neprojevilo, ale přesto dosáhla na celkový počet 6 mandátů proti 5 mandátům v roce 2002. Jak je možné vidět ve výše uvedené tabulce, volby do ZMO Plzeň 4 vyhrála opět ODS. Stejně jako v předešlých volbách bylo vítězství nad ČSSD bezkonkurenční, jelikož opět vyhrála volby o celou polovinu, jak na počet hlasů, tak na počet získaných mandátů.⁸⁶

Členové nově zvoleného zastupitelstva se dne 1. listopadu 2006 shodli na zvolení nového starosty městského obvodu nadpoloviční většinou všech hlasů. Nově zvoleným starostou se stal JUDr. Hynek Brom (ODS)⁸⁷, který ve své funkci však setrval pouze 3 roky. Novou starostkou se poté stala paní Jarmila Jakubcová (také za ODS)⁸⁸, jež byla zvolena nadpoloviční většinou všech členů ZMO Plzeň 4.⁸⁹

4.6 Komunální volby v roce 2010

Komunální volby v roce 2010 proběhly ve dnech 15. a 16. října. K těmto volbám se dostavilo 8 620 voličů, přestože ve stálém seznamu voličů jich bylo zapsáno 19 804. Na tomto čísle je vidět, že nejenom postupně klesá volební účast v průběhu jednotlivých voleb, ale také klesá počet voličů ve stálém seznamu voličů. Celková volební účast činila 43,53 %. Obálek bylo odevzdáno pouze o 4 méně, než přišlo lidí k volbám. Rozdáno bylo 197 223 platných hlasů.

---

⁸⁶ Volby do zastupitelstev obcí 20.10.-21.10.2006: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>

⁸⁷ Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 47/06 ze dne 1.11.2006

⁸⁸ Informace o politické příslušnosti pí. Jakubcové a JUDr. Broma poskytnuta zaměstnanci ÚMO Plzeň 4.

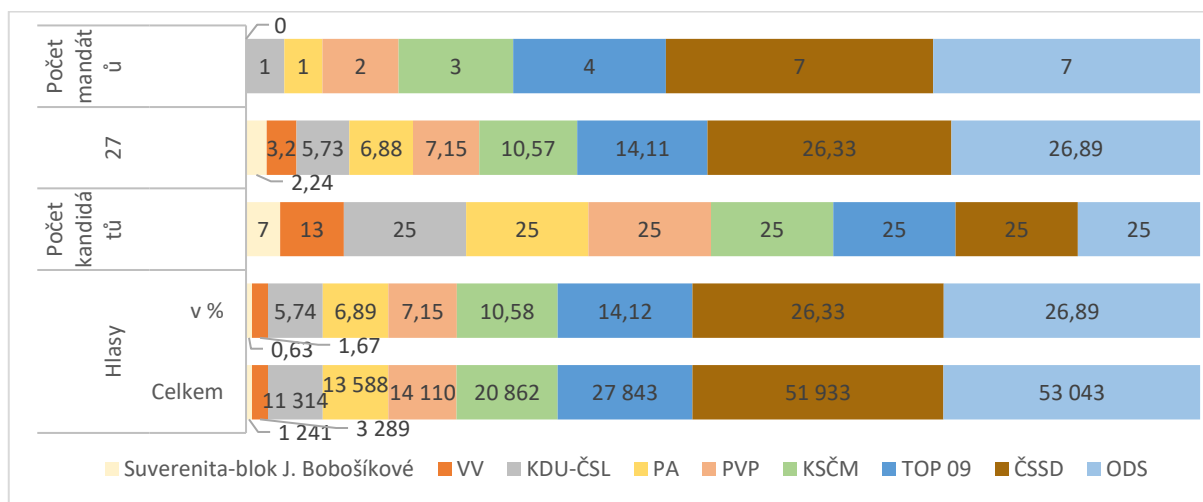
⁸⁹ Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 0058/09 ze dne 8.12.2009

Tab. č. 8: Výsledky komunálních voleb v roce 2010 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % pl. hlasů	Počet mandátů
	Celkem	v %			
Suverenita-blok J. Bobošíkové	1 241	0,63	7	2,24	0
VV	3 289	1,67	13	3,2	0
KDU-ČSL	11 314	5,74	25	5,73	1
PA	13 588	6,89	25	6,88	1
PVP	14 110	7,15	25	7,15	2
KSČM	20 862	10,58	25	10,57	3
TOP 09	27 843	14,12	25	14,11	4
ČSSD	51 933	26,33	25	26,33	7
ODS	53 043	26,89	25	26,89	7

Zdroj: www.volby.cz

Graf č. 6: Výsledky komunálních voleb v roce 2010

Zdroj: Tab. č. 8

Pro tento rok kandidovalo do zastupitelstva MO Plzeň 4 celkem 9 volebních stran. Opět mezi nimi byla ODS, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, Plzeňská aliance a Pravá volba pro Plzeň. Nově zde kandidovala TOP 09, Věci veřejné a Suverenita-blok J. Bobošíkové.

Žádný mandát nezískaly dvě strany, Suverenita-blok J. Bobošíkové a Věci veřejné. Suverenita-blok J. Bobošíkové obdržela pouze 1 241 hlasů, což celkově po přepočtení platných hlasů dalo pouze 2,24 %. Věci veřejné získaly o 0,96 p. b. více, na prolomení 5 % hranice to však bylo málo. Po jednom mandátu obdržely strany KDU-ČSL a Plzeňská aliance stejně jako v roce 2006. KDU-ČSL si proti posledním volbám pohoršila, jelikož získala 11 902 hlasů, což je o 0,27 p. b. méně. Plzeňská aliance obdržela v těchto volbách o 2 851 více voličů (tedy o 1,47 p. b.). Pravá volba pro Plzeň získala celkem 14 110 hlasů, které jí zajistily 2 mandáty. Každopádně v porovnání s předchozími volbami si pohoršila o 1,87 p. b. Další strana, která si

pohoršila v celkově získaných hlasech byla KSČM, která klesla o 1,09 p. b. Přesto si dokázala udržet 3 zastupitelská křesla. Velký úspěch si připsala TOP 09, která se jako nově kandidující strana dostala na třetí příčku. Celkem získala 27 843 hlasů, což je 14,12 %, které jí po přepočtu přinesly 4 mandáty. Pro ODS a ČSSD dopadly tyto volby nerozhodně. Přestože ODS získala o 1 110 hlasů více (tedy pouze o 0,56 % více), obě tyto strany obdržely po 7 mandátech.⁹⁰

Tento výsledek měl vliv také na volbu nového starosty. Na počet hlasů vyhrálo volby ODS, ale starostou byl zvolen zástupce strany ČSSD, Bc. Michal Chalupný.⁹¹

4.7 Komunální volby v roce 2014

V roce 2014 byly volby do zastupitelstev obcí konány 10.-11. října. V tyto dny se k volbám dostavilo 7 277 voličů z celkového počtu 19 869 voličů zapsaných do stálého seznamu voličů. Volební účast činila 36,58 % a rozdáno bylo 158 396 platných hlasů. Úředních obálek se odevzdalo o 26 méně.

Tab. č. 9: Výsledky komunálních voleb v roce 2014 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % pl. hlasů	Počet mandátů
	Celkem	v %			
VZP	3 275	2,07	25	2,06	0
Plzeň pro sport	3 672	2,32	25	2,31	0
Strana svobodných občanů	3 900	2,46	25	2,46	0
Změna pro Plzeň	3 987	2,52	25	2,51	0
PVP	5 450	3,44	25	3,44	0
Společně za Plzeň	7 206	4,55	22	5,16	1
KDU-ČSL	7 852	4,96	25	4,95	0
OPAT	12 713	8,03	25	8,02	2
KSČM	15 206	9,60	25	9,59	3
TOP 09	15 406	9,73	25	9,72	3
ODS	21 342	13,47	25	13,47	4
ANO 2011	26 126	16,49	25	16,49	5
ČSSD	32 261	20,37	25	20,36	7

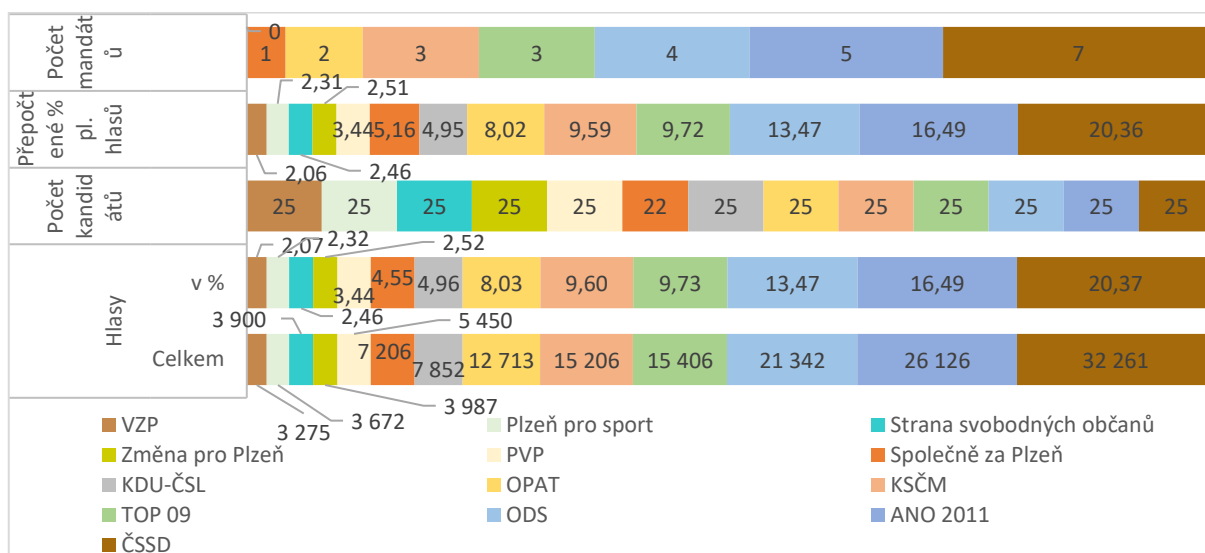
Zdroj: www.volby.cz

⁹⁰ Volby do zastupitelstev obcí 15.10.-16.10.2010: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2010/kv1111?XJAZYK=CZ&XID=1&XDZ=5&XNUMNUTS=3203&XOBEC=546208&XSTAT=0&XVYBER=0&xf=1>

⁹¹ Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 0047/10 ze dne 10.11.2010

Graf č. 7: Výsledky komunálních voleb v roce 2014

Zdroj: Tab. č. 9

Na těchto volbách bylo zajímavé, že poprvé za celou dobu konání komunálních voleb od roku 1990, měly všechny kandidující strany stejný počet kandidátů. Jedinou odchylku tvořila volební strana Společně za Plzeň, která měla o 3 kandidáty méně. Výjimečné byly tyto volby také z důvodu, že v tomto roce kandidovalo 13 volebních stran. Mimo strany Společně za Plzeň poprvé sestavily kandidátní listinu VEŘEJNÉ ZÁJMY PLZNĚ, Změna pro Plzeň, Plzeň pro sport, Občané patrioti, Strana svobodných občanů a politické hnutí ANO 2011. Dalšími kandidujícími stranami byla Pravá volba pro Plzeň, KDU-ČSL, KSČM, TOP 09, ODS a ČSSD.

Menší polovina (celkem 6) kandidujících stran se nedostala do zastupitelstva, protože nedosáhly na 5 % hranici pro získání mandátu. Nejhůře na tom byly VEŘEJNÉ ZÁJMY PLZNĚ, které obdržely pouze 2,06 přepočtených % platných hlasů. S nevelkými rozdíly p. b. (po přepočtení platných hlasů) se do zastupitelstva MO nedostala Plzeň pro sport (pouze 2,31 %), Strana svobodných občanů s 2,46 % a Změna pro Plzeň, jež dostala 2,51 %. Nově mandát nezískala ani Pravá volba pro Plzeň, která získala 5 450 hlasů. Zajímavé bylo, že přestože KDU-ČSL získala 7 852 hlasů, což je o 646 hlasů více než volební strana Společně za Plzeň, po přepočtení všech platných hlasů získala pouze 4,95 % hlasů a tím nesplnila požadované minimum. Společně za Plzeň jmenovalo pouze 22 kandidátů. Výsledné procento platných hlasů po přepočítání činilo 5,16 % a tudíž získalo nárok na 1 mandát.

Dva mandáty si zajistili Občané patrioti, kteří získali 12 713 hlasů a po přepočtení měli 8,02 % platných hlasů. KSČM si sice podržela 3 mandáty, ovšem při pohledu na hlasy je zřejmé, že si opět pohoršila. Oproti volbám v roce 2010, kdy získala 20 862 hlasů, v tomto roce obdržela pouze 15 406 hlasů, což činí propad o 0,98 p. b. Další úbytek hlasů zaznamenala

TOP 09, která v porovnání s předchozími volbami přišla o jeden mandát a o celkem 12 437 hlasů. Překvapením byl i propad (do té doby vždy vítězné) ODS, která získala pouze 21 342 hlasů, což po přepočtení je pouze 13,47 % platných hlasů. Celkem získala pouze 4 mandáty. Velký úspěch zaznamenalo hnutí ANO 2011 s celkovým ziskem 26 126 hlasů a po přepočtení platných hlasů získalo 16,49 % a toto procento mu zajistilo 5 mandátů. Nově ve volbách do zastupitelstva městského obvodu zvítězila strana ČSSD. S 32 261 hlasy (po přepočtení 20,36 % platných hlasů) získala 7 mandátů.⁹²

Na ustavující schůzi ZMO byl nadpoloviční většinou hlasů všech členů nově zvoleného zastupitelstva opět zvolen Bc. Michal Chalupný za ČSSD.⁹³

4.8 Komunální volby v roce 2018

Komunální volby v roce 2018 se konaly 5.-6. října a byly to poslední dosud konané komunální volby na území ČR. Další komunální volby jsou plánovány na rok 2022. Do těchto voleb bylo zapsáno ve stálém seznamu voličů 19 414 voličů. Celkem se voleb zúčastnilo 8 331 obyvatel Doubravky s aktivním právem volit (volební účast byla 42,91 %) a rozdáno bylo 190 969 hlasů. Pouze 3 obálky nebyly vloženy do hlasovacích urn.

Tab. č. 10: Výsledky komunálních voleb v roce 2018 (řazeno vzestupně podle % hlasů)

Kandidátní listiny	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené % pl. hlasů	Počet mandátů
	Celkem	v %			
Soukromníci	1 038	0,54	25	0,54	0
Česká Plzeň – Naše Šance	1 406	0,74	25	0,73	0
Nová Plzeň s Jiřím Strobachem	3 465	1,81	25	1,81	0
Pro Plzeň	6 683	3,50	25	3,49	0
Patrioti Starost. S Pod. Svob	8 059	4,22	25	4,22	0
SPD Tomio Okamura	8 575	4,49	25	4,49	0
KSČM	10 444	5,47	25	5,46	1
KDU-ČSL – PVP	10 532	5,52	25	5,51	1
TOP 09	13 307	6,97	25	6,96	2
Piráti	20 136	10,54	24	10,98	3
ČSSD	25 494	13,35	25	13,34	4
ODS	38 410	20,11	25	20,11	7
ANO 2011	43 420	22,74	25	22,73	7

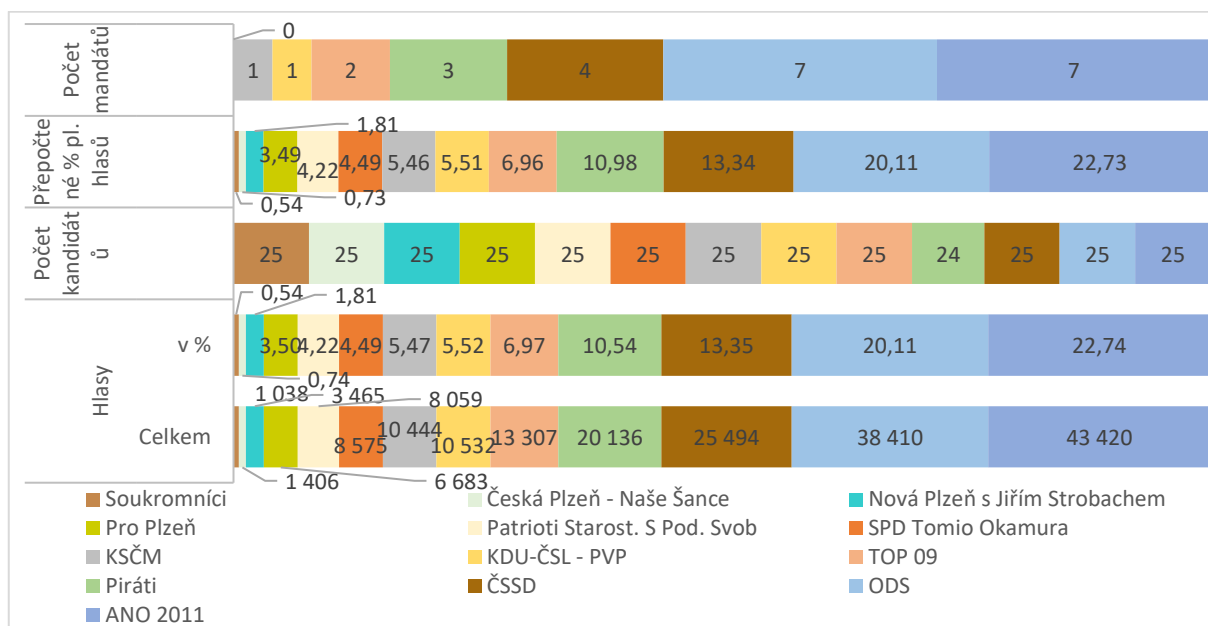
Zdroj: www.volby.cz

⁹² Volby do zastupitelstev obcí 10.10.-11.10.2014: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>

⁹³ Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení Zastupitelstva MO Plzeň 4, Usnesení č. 0059/14 ze dne 5.11.2014

Graf č. 8: Výsledky komunálních voleb v roce 2018

Zdroj: Tab. č. 10

V těchto volbách také kandidovalo 13 volebních stran, mezi nimi KSČM, ČSSD, ODS, TOP 09, ANO 2011. KDU-ČSL se v těchto volbách spojila s Pravou volbou pro Plzeň, stejně jako Strana svobodných občanů utvořila uskupení PATRIOTI STAROSTOVÉ S PODPOROU SVOBODNÝCH. Nově do ZMO kandidovala Strana soukromníků ČR, Česká pirátská strana, Česká Plzeň-Naše Plzeň, SPD Tomio Okamura, Nová Plzeň s Jiřím Strobachem a volební strana Pro Plzeň.

Stejně jako ve volbách v roce 2014 se do zastupitelstva nedostalo 6 ze 13 kandidujících stran. S nedostačujícím množstvím hlasů se potýkala Strana soukromníků ČR (1 038 hlasů), dále Česká Plzeň-Naše Plzeň (1 406 hlasů). Nad 1 % hlasů se dostala volební strana Nová Plzeň s Jiřím Strobachem o celkovém zisku 3 465 hlasů. Volební strana Pro Plzeň získala 6 683 hlasů. K tomu, aby obdržela alespoň jeden mandát jí chybělo po přepočítání hlasů 1,51 p. b. PATRIOTI STAROSTOVÉ S PODPOROU SVOBODNÝCH a SPD Tomia Okamury získaly téměř stejné množství hlasů (i po přepočtení platných hlasů byla procenta téměř stejná). Rozdíl mezi nimi činil 0,27 %.

KSČM si v těchto volbách opět pohoršila. Obdržela pouze 10 444 hlasů, což je o 4,13 p. b. méně než při volbách v roce 2014 a za tento výsledek získala pouze 1 mandát. Spojení KDU-ČSL a Pravé volby pro Plzeň po neúspěchu v předešlých volbách přineslo výsledek v podobě 1 mandátu za celkem 10 532 získaných hlasů. V porovnání s KSČM získali o 0,05 p. b. více hlasů. Další stranou, která v těchto volbách neměla velký úspěch byla TOP 09, která

oproti roku 2014 ztratila 2,76 p. b. a tím přišla o 1 mandát (celkem za tyto volby získala 2 mandáty). Úspěšnou stranou byla Česká pirátská strana, která získala 10,98 % přepočtených platných hlasů a tím si zajistila 3 mandáty pro své kandidáty. První tři vítězné strany byly stejné jako v předchozích volbách. Navzdory vítězství v roce 2014 ČSSD získala o 6 767 hlasů méně a z tohoto důvodu měla nárok pouze na 4 mandáty. Z pohledu obdržení platných hlasů vyhrálo tyto volby hnutí ANO 2011, které získalo 43 420 hlasů, nad ODS, která získala 38 410 hlasů. Po přepočtení platných hlasů obě tyto kandidující strany dosáhly stejného počtu mandátů (7 mandátů).⁹⁴

Na základě takovýchto výsledků voleb byl na ustavující schůzi ZMO Plzeň 4 zvolen nadpoloviční většinou jako nový starosta Tomáš Soukup, zástupce hnutí ANO 2011.⁹⁵

4.9 Souhrnný přehled výsledků komunálních voleb

4.9.1 Průběh výsledků voleb vybraných stran

Cílem této části je podat souhrnné informace o postupném vývoji ve vedení MO Plzeň 4 ve zkoumaném období komunálních voleb. Dále do tohoto shrnutí je zařazena Komunistická strana Čech a Moravy, která sice volby od roku 1990 ani jednou nevyhrála, ale vzhledem k tomu, že před tímto rokem byla strana (tehdy Komunistická strana Československa) ve vedoucí pozici na celém území ČR, je vhodné uvést vývoj volebních výsledků této strany po roce 1990.

Před rokem 1989 převažovala na území tehdejšího Československa komunistická ideologie. Vedoucí úlohu tehdy plnila KSČ, která byla u moci prakticky od skončení 2. světové války.⁹⁶ V listopadu 1989 proběhla tzv. sametová (někdy nazývána jako „něžná“) revoluce z důvodu nespokojenosti občanů s hospodářskou a politickou situací. Tím byla zahájena demokratizace státu. První skutečně volby po pádu komunismu se konaly v červnu 1990 do České a Slovenské národní rady.⁹⁷ O 5 měsíců později se konaly první volby do zastupitelstev obcí.

---

⁹⁴ Volby do zastupitelstev obcí 05.10.-06.10.2018: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?XJAZYK=CZ&XID=1&XDZ=5&XNUMNUTS=3203&XOBEC=546208&XSTAT=0&XVYBER=0&xf=1>

⁹⁵ Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení Zastupitelstva MO Plzeň 4, Usnesení č. 0059/18 ze dne 5.11.2018

⁹⁶ Sametová revoluce 1989: Jedenáct dní, které otřásl Československem. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.totalita.cz/1989/1989_11.php

⁹⁷ NĚMEC, Václav. Počátky demokracie, Rozdělení Československa: Počátek demokracie. *Dějepis.com* [online]. Václav Němec [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/pocatky-demokracie-rozdeleni-ceskoslovenska/>

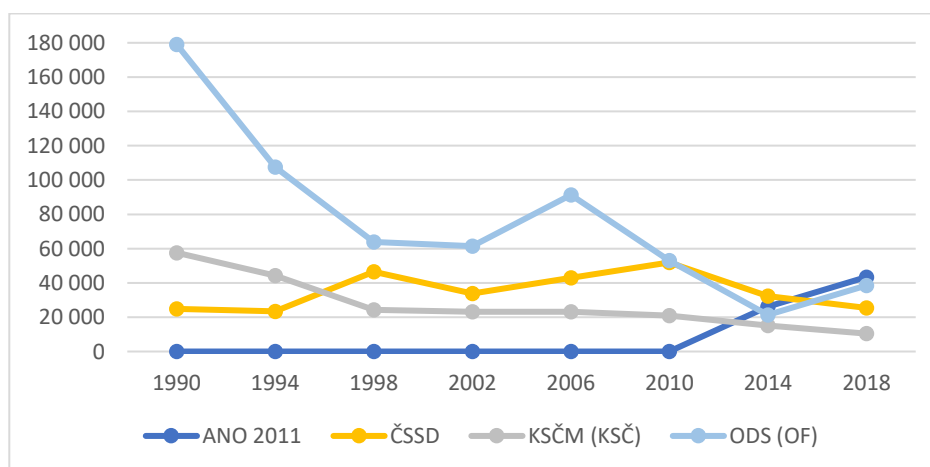
V Plzni na Doubravce zcela jasně zvítězila v roce 1990 strana Občanské fórum se ziskem 17 mandátů. Do nově zvoleného zastupitelstva se dostali i zástupci KSČ, kteří obdrželi 5 mandátů. Jak je patrné z následujícího grafu, komunisté postupně ztráceli na vlivu. Největší pokles zaznamenali mezi lety 1990-1998. Od tohoto roku i nadále docházelo k poklesu jejich popularity u obyvatel Doubravky, nicméně pokles nebyl již tak razantní. K dalšímu výraznějšímu úbytku voličů pro KSČM došlo v roce 2014 a 2018.

Komunisté však nebyli jediní, kteří zaznamenali výrazný pokles. ODS si oproti roku 1990 v následujících dvou volebních obdobích pohoršila o téměř 36 %. Tento pokles byl však způsoben především razantním úbytkem volební účasti na volbách. Vítěznou stranou zůstala ODS až do roku 2010, kdy se do popředí začala dostávat ČSSD. V tomto roce sice volby formálně vyhrálo ODS, ale vedení obvodu bylo svěřeno zástupci ČSSD. Obě tyto strany obdržely v těchto volbách stejný počet mandátů. Od roku 2014 se ODS do vedení již nedostala.

Po těsné prohře v roce 2010 se ČSSD podařilo zvítězit v následujících volbách. Nově v těchto volbách kandidovalo hnutí Andreje Babiše ANO 2011. Výsledky byly téměř vyrovnané, v poměru ČSSD, ANO 2011 a ODS to bylo 7:5:4 získaných mandátů. V porovnání celkových výsledků voleb ČSSD od roku 2010 stále ztrácela hlasy voličů.

Hnutí ANO 2011 sice na politické scéně nepůsobí stejně dlouho jako výše uvedené politické strany, nicméně si dokázalo získat dostatečné množství voličů, aby v roce 2014, kdy kandidovalo poprvé, skončilo na druhém místě, co se počtu hlasů a mandátů týče a v roce 2018 vyhrálo komunální volby na území čtvrtého plzeňského obvodu. Vítězství tohoto hnutí bylo sice dáno množstvím získaných hlasů, nicméně v přepočtu na mandáty skončily tyto volby nerozhodně mezi ANO 2011 a ODS, obě tyto strany získaly 7 mandátů.

Graf č. 10: Průběh výsledků voleb vybraných stran

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

4.9.1 Volební účast

První komunální volby po sametové revoluci byly z pohledu volební účasti nejúspěšnějšími komunálními volbami od roku 1990 až po rok 2018.

Jak je patrné z následujícího grafu, voleb na Doubravce se v roce 1990 zúčastnilo až 78,20 % voličů, kteří byli zapsáni ve stálém seznamu voličů. Jednalo se o jedinou takto vysokou účast za celé období. Od tohoto okamžiku volební účast klesala. V následujících volbách přišlo sdělit svůj názor o 17,44 % méně voličů. I přesto, že tento pokles se zdá být velký, není stále tak razantní jako v nadcházejících volbách.

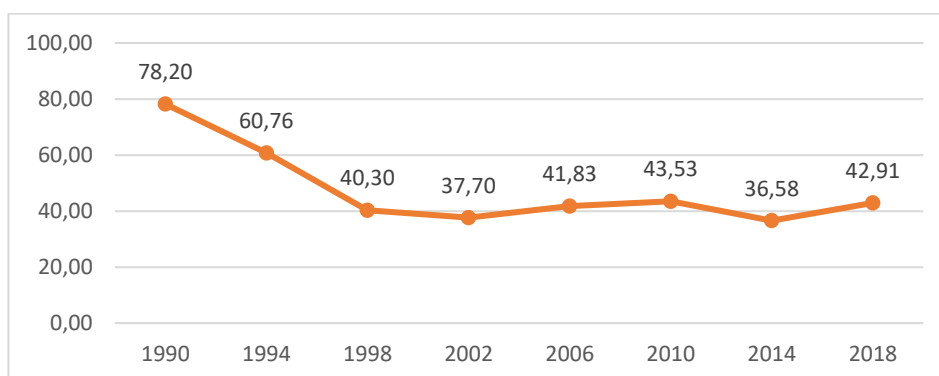
V roce 1998 totiž volební účast klesla oproti roku 1990 až o 37,90 p. b. (oproti předešlým volbám byl pokles o 20,46 p. b.). Důvodem takového poklesu byla celková nespokojenost občanů s politickou a hospodářskou situací na území celé ČR.

„Na konci roku 1998 je Česká republika v nehorší situaci od roku 1989. I když se hospodářství v prvních letech po pádu komunismu propadlo více než nyní, ve společnosti existoval pozitivní étos a naděje... Ukázalo se, že naše země zatím nemá politické elity, které by dokázaly překročit stín českého provincialismu a zápečnictví.“⁹⁸

Tato nespokojenost se tedy projevila i na vůli jít ke komunálním volbám.

Od tohoto roku se volební účast nijak zvlášť nelišila. V roce 2002 došlo ještě k malému poklesu (pouze o 2,6 p. b.), ale v následujících komunálních volbách během let 2006 a 2010 volební účast o něco stoupla (v roce 2010 o 5,83 p. b. oproti roku 2002). V roce 2014 se volební účast propadla na nejnižší hodnotu za celé období konání svobodných komunálních voleb. Tehdy se voleb zúčastnilo pouze 7 277 voličů (36,58 %). U (zatím) posledních komunálních voleb se účast voličů opět zvýšila, a to o 6,33 p. b.

Graf č. 9: Vývoj volební účasti v letech 1990-2018

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

⁹⁸ PEHE, Jiří. Rok 1998: Krize se prohloubila. *Nová přítomnost* [online]. Praha, 1999, leden 1999, str. 33 [cit. 2021-03-27]. ISSN 1211-3883. Dostupné z: https://pritomnost.cz/archiv/cz/1999/1999_1.pdf, str. 6

5. SOCIOLOGICKÝ VÝZKUM

Tato kapitola se zabývá sociologickým výzkumem na území městského obvodu Plzeň 4. Tento výzkum je rozdělen do dvou částí. První část se zabývá odpověďmi občanů získaných prostřednictvím dotazníku, druhá část vyhodnocuje odpovědi získané z rozhovorů.

Hlavními otázkami tohoto výzkumu jsou:

- dotazníkové šetření: Jaké znalosti mají obyvatelé MO Plzeň 4 ohledně konání voleb? Jak vnímají volby obecně? Jak jsou spokojeni s životem v obvodu a co by chtěli změnit?
- rozhovory: Jak hodnotí zástupci (starostové) MO výsledky voleb, ve kterých byli zvoleni do vedení obvodu? Jaký mají pohled na funkci starosty a výkon této funkce?

Dotazník a přepis rozhovorů jsou součástí příloh této práce.

5.1 Dotazníkové šetření

Cílem této části výzkumu je zjistit, jaké mají obyvatelé doubraveckého obvodu obecné znalosti v oblasti voleb, především komunálních, jak jsou spokojeni s celkovým chodem jejich obvodu, zda mají pocit, že zvolení zástupci plní své předvolební sliby apod. S tím zároveň souvisí i otázky typu, jak často chodí k volbám a zda vůbec.

Ke sběru dat pro tuto část výzkumu byl vypracován dotazník o 18 otázkách, z čehož 3 otázky sloužily k obecné identifikaci respondenta. Z celkového množství 85 odpovědí, byl zvolen výzkumný vzorek čítající 70 respondentů. Z důvodu získávání odpovědí od respondentů elektronickou formou, byly obdrženy odpovědi také od respondentů, kteří nejsou obyvateli zkoumané oblasti. Z tohoto důvodu byly tyto odpovědi vyřazeny a nebyl na ně brán zřetel při vyhodnocování. Při získávání odpovědí byl brán i ohled na to, aby složení respondentů přibližně odpovídalo skutečnému složení obyvatel. Z celkového počtu 70 respondentů na dotazník odpovědělo 38 žen a 32 mužů. V dotazníku byly použity 4 věkové kategorie ke zjišťování názorů. Z kategorie 0-17 nebyly získány žádné odpovědi. V kategorii 18-29 let odpovědělo 10 respondentů, v kategorii 30-50 let 23 respondentů a v kategorii 51 a více let 37 respondentů.

Veškeré tabulky vztahující se k vyhodnocení dotazníků jsou uvedeny v příloze.

První otázka měla za úkol zjistit, zda respondenti vědí, co znamenají komunální volby. Dotazovaní měli na výběr ze všech voleb, které se konají v ČR. Správnou odpověď zvolilo 78,57 % dotazovaných (celkem 55 odpovědí). Z věkové kategorie 18-29 let zvolil jeden respondent volby do zastupitelstev krajů a 9 volby do zastupitelstev obce. Ve věkové kategorii 30-50 let 17 osob zvolilo správnou odpověď, 5 odpovědělo, že se jedná o zastupitelstvo kraje a jeden dotazující dokonce zvolil možnost volby do Poslanecké sněmovny ČR. V poslední

věkové kategorii bylo nejvíce zvolených možností. Jeden dotazovaný zvolil možnost přímé volby Prezidenta ČR, 2 respondenti odpověděli, že se jedná o volby do Poslanecké sněmovny ČR, 5 odpovídajících vybralo možnost voleb do zastupitelstev krajů. Správnou odpověď zvolilo z této věkové skupiny 29 osob.

Druhá otázka zněla „Víte, v jakém cyklu se komunální volby opakují?“ Možnosti byly: jednou za 2, 4 nebo 6 let. Správnou odpověď (jednou za 4 roky) zvolilo 90 % odpovídajících, 9 z věkové skupiny 18-29 let, 21 z věkové skupiny 30-50 let a 33 z věkové skupiny 51 a více let. Celkem 3 respondenti uvedli, že volby se opakují jednou za 2 roky, a 4 dokonce uvádí, že volby se konají jednou za 6 let.

Třetí otázka zjišťovala, kdy se konaly poslední komunální volby. Respondenti měli na výběr z těchto možností: 2014, 2016, 2018. Z věkové kategorie 51 a více let uvedlo 24 osob rok 2018 a 8 respondentů rok 2016. Ve věkové kategorii 30-50 let rok 2018 uvedlo 18 odpovídajících a rok 2016 uvedlo 5 osob. Z věkové kategorie 18-29 let správnou odpověď vybralo 8 z 10 dotazovaných.

Otázka č. 4 zněla „Víte, kdy se budou konat další komunální volby?“ Na výběr měli z let 2020, 2021 a 2022. Ve věkové skupině 51 a více let 6 respondentů zvolilo rok 2020, jeden zvolil rok 2021 a 30 odpovídajících vybralo rok 2022. Z věkové kategorie 30-50 let vybralo rok 2020 celkem 4 respondenti a 19 odpovídajících zvolilo rok 2022. Z nejmladší věkové skupiny 3 odpovídající vybrali rok 2020 a rok 2022 zvolilo 7 respondentů.

Pátá otázka zkoumala, jak pravidelně chodí obyvatelé Doubravky k volbám. Možnosti byly následující: ano, chodím pravidelně; jdu volit, jak se mi chce; jdu volit pouze, když mám pocit, že to má smysl; ne, nechodím k volbám. První možnost zvolilo celkem 6 respondentů z věkové kategorie 18-29 let, 15 respondentů z kategorie 30-50 let a 22 respondentů z věkové kategorie 51 a více let. Druhou možnost vybral 1 z kategorie 18-29 let, 3 z kategorie 30-50 let a 5 z kategorie 51 a více let. Třetí možnost zvolilo stejný počet osob ze stejných věkových kategorií až na skupinu 51 a více let, kde tuto možnost zvolilo 6 dotazovaných. Poslední možnost byla vybrána 2 z nejmladší kategorie, 2 z střední kategorie a 4 z nejstarší kategorie.

Otázka č. 6 zjišťovala, zda se lidé účastní všech voleb či pouze některých (v tom případě jakých), anebo zda nechodí k volbám vůbec. Na výběr byly tyto možnosti: ano, účastním se všech; ne, nechodím k volbám; jiné (zde měli uvést kombinaci voleb, kterých se pravidelně účastní v případě, že nechodí na všechny volby). Z věkové skupiny 51 a více let zvolilo možnost „ano, účastním se všech“ 24 respondentů, možnost „ne, nechodím k volbám“ vybrali 3 odpovídající. Ve věkové skupině 30-50 let vybralo první možnost 15 dotazovaných a 2 zvolili možnost druhou. Věková skupina 18-29 let odpovídala v poměru „ano, účastním se všech“ a „ne, nechodím k volbám“ 6:2. Kombinaci voleb senátní volby a volby do Poslanecké sněmovny

Parlamentu ČR zvolil 1 dotazovaný z věkové skupiny 18-29 let. Další kombinací byly všechny volby mimo volby do Parlamentu EU, kterou zvolil 1 dotazovaný z věkové skupiny 51 a více let. Bohužel někteří respondenti do možnosti „jiné“ psali své vlastní odpovědi a vznikly tak další možnosti, jako např.: jdu pouze, když to má smysl; nejdu, když není koho vybrat; jdu jen občas. Z těchto nových možností zvolili první variantu po jednom z kategorie 18-29 let a 30-50 let, z kategorie 51 a více let tuto možnost zvolilo 5 respondentů. Možnost „nejdu, když není koho vybrat“ zvolili 3 odpovídající z kategorie 30-50 let a 2 z kategorie 51 a více let. Z těchto dvou věkových skupin poslední možnost („jdu jen občas“) zvolili vždy 2 dotazovaní.

Sedmou otázkou byli dotazováni, kdy šli poprvé k volbám. 3 do této odpovědi napsali 0. Věková kategorie 18-29 let odpovídala v rozmezí let 2010-2019, věková kategorie 30-50 let uvedla rozmezí 1984-2010 plus jedna odpověď za rok 2018 a věková kategorie 51 a více let odpovídala v rozmezí 1955-1998.

V otázce č. 8 bylo zjišťováno, co lidé očekávají od voleb. Respondenti měli na výběr z následujících možností: zvolená strana splní své sliby;lepší se životní úroveň v mém obvodě; nic; jiné (zde mohli napsat i jiné možnosti). U této otázky bylo možné zvolit více odpovědí. 9 dotazovaných ve věku 18-29 let uvedlo, aby zvolená strana splnila své sliby a 3 odpověděli, že by chtěli zlepšit životní úroveň. Respondenti ve věku 30-50 let odpovídali takto: zvolená strana splní své sliby v počtu 11 odpovědí,lepší se životní úroveň v mém obvodě v počtu 9 lidí, 2 uvedli nic a jeden respondent uvedl zlepšení politické úrovně. Tuto možnost zvolili také 2 zástupci ve věku 51 a více let, stejně tak jako 2 dotazující tohoto věku uvedli, že nechtějí zlepšit nic. Dále 26 respondentů této věkové skupiny uvedlo, že chtějí, aby zvolené strany plnily své sliby a 15 jich označilo odpověď zlepšení životní úrovně.

Devátá otázka zjišťovala, jaké programové priority považují občané Doubravky za důležité pro jejich obvod. Možnostmi pro tuto otázku byly: doprava, parkování; školy, školky; sociální služby; kulturní a sportovní vyžití; jiné (jejich možnosti byly: životní prostředí, bezpečnost, investice, bydlení). U této otázky bylo možno vybrat opět z více možností. Pro dopravu hlasovali 2 osoby ve věku 18-29 let, 13 ve věku 30-50 let a 23 ve věku 51 a více let. Pro školy a školky hlasovalo 7 respondentů ve věku 18-29 let, 6 ve věku 30-50 let a 9 ve věku 51 a více let. Sociální služby vybralo 5 odpovídajících z nejmladší skupiny, 8 ze střední věkové skupiny a 26 z nejstarší věkové skupiny. Kulturní a sportovní vyžití volilo 5 osob ze skupiny 18-29 let, stejně tak ze skupiny 30-50 let a 16 ze skupiny 51 a více let. Celkem 4 respondenti z nejmladší věkové skupiny považují za programově důležité životní prostředí a 3 ze střední věkové skupiny. Po jednom z mladších věkových skupin byli pro bezpečnost, po jednom ze střední a nejstarší věkové skupiny byli pro investice a jeden člověk uvedl bydlení (věková skupina 51 a více). Celkem 3 lidé odpověděli, že by se mohlo zlepšit všechno.

Otázka č. 10 zněla „Podle čeho se rozhodujete, když si vybíráte svého volebního kandidáta?“ I na tuto otázku mohli dotazovaní odpovědět výběrem z více možností: znalost osobnosti; jejich profese; jejich dosavadní zkušenosti; stranické profese; podle známých; jiné (jejich možnosti byly: nevím, nechodím k volbám, výsledky, sympatie). Pro znalost osobnosti hlasovalo 8 respondentů z kategorie 51 a více let, 10 z kategorie 30-50 let a 3 z kategorie 18-29 let. Pro profesi kandidátů hlasovalo 5 osob ve věku 51 a více let, 6 ve věku 30-50 let a 1 ve věku 18-29 let. Dosavadní zkušenosti kandidátů jsou důležité pro 13 odpovídajících ve věku 51 a více let, pro 11 ve věku 30-50 let a pro 6 ve věku 18-29 let. Ke stranickým profesím se vyjádřili pouze dvě starší věkové kategorie, tedy 30-50 let a 51 a více let v poměru 3:11. Podle známých se rozhoduje 7 osob z 51 a více letých osob, 4 osoby v rozmezí 30-50 let a 3 ve věku 18-29 let. Odpověď, že nechodí k volbám vybralo celkem 5 respondentů, a po jednom odpověděli, že je pro ně důležitá sympatie, výsledky nebo že neví.

U otázky č. 11 se zjišťovala spokojenost s výsledky voleb. Možnosti byly 4: vždy, většinou ano, většinou ne a nikdy. Pro „vždy“ hlasovalo pouze po jednom respondentovi ze 2 starších kategorií. „Většinou ano“ zvolili 4 nejmladší respondenti, 11 ze skupiny 30-50 let a 21 nejstarších respondentů. „Většinou ne“ odpovídalo 6 osob z nejmladší věkové skupiny, 10 ze střední a 13 z nejstarší věkové skupiny. Možnost „nikdy“ zvolil 1 zástupce středně starých respondentů a 2 z nejstarší věkové skupiny.

Dvanáctá otázka se ptala, jestli si obyvatelé Doubravky myslí, že zvolené strany plní své sliby. Na tuto otázku byly pouze dvě možnosti: ano; ne. Odpovědi pro tuto otázku byly téměř vyrovnané. Věková skupina 51 a více let odpověděla 19x ano a 18x ne. Věková skupina 30-50 let odpověděla 10x ano a 13x ne a ve věkové skupině 18-29 let byly 4 odpovědi ano a 6 ne.

Třináctá otázka se ptala, jestli mají, nebo znají někoho ve svém okolí, kdo kandiduje nebo stojí v čele obvodu. Pro tuto otázku byly také pouze dvě možnosti: ano, znám; ne, neznám. Ve věkové kategorii 18-29 let zvolili kladnou odpověď 4 lidé a 6 zvolilo zápornou odpověď. Ve věkové kategorii 30-50 let odpovědělo 15 osob kladně a 8 záporně a v poslední věkové kategorii odpovědělo 13 respondentů kladně a 24 záporně.

V předposlední otázce byli respondenti dotázáni, jak jsou spokojeni s chodem obvodu. Na výběr měli z těchto možností: ano, naprosto spokojen; ne, nejsem spokojen; mohlo by to být lepší. Nejmladší respondenti odpovídali takto: pro naprostou spokojenost hlasovalo 5 z nich, pro nespokojenost 1 osoba a 4 hlasovali pro možnost, že by to mohlo být lepší. Ve střední věkové skupině zvolilo odpověď naprosté spokojenosti 11 odpovídajících, 3 odpověděli, že spokojeni nejsou a 9 odpovídajících si myslí, že by to mohlo být lepší. Nejstarší odpovídali s

obdobným rozložením hlasů. 18 jich bylo pro naprostou spokojenost, 5 pro nespokojenost a 14 osob si myslí, že by to mohlo být lepší.

Poslední otázka se skládala ze dvou částí. První část zjišťovala, zda existuje něco, co by chtěli ve svém obvodu změnit. Možnosti byly dvě: ne, nic bych neměnil; ano, něco bych změnil. Možnost „ne, nic bych neměnil“ zvolilo 13 osob z věkové skupiny 51 a více let, 9 z věkové skupiny 30-50 let a 6 osob z věkové skupiny 18-29 let. Pro možnost, že by něco změnili, hlasovalo 24 osob ze skupiny 51 a více let, 14 odpovídajících ze skupiny 30-50 let a 4 ze skupiny 18-29 let. Druhá část otázky se týkala těch, kteří odpověděli, že by chtěli něco změnit. Jednalo se o otevřenou otázku a odpovědi respondentů byly rozděleny do několika tematických okruhů. Prvním okruhem byl lepší přístup politiků, plnění slibů. Na tomto okruhu odpovědi se shodlo 5 osob z nejstarší skupiny, 3 ze střední a 2 z nejmladší věkové skupiny. Dalším okruhem byla doprava a parkování. Na této odpovědi se shodlo 9 respondentů z nejstarší věkové skupiny a 6 respondentů z prostřední věkové skupiny. Pro zlepšení sociálních služeb by byl 1 občan mladší 30-ti let, 3 občané mladší 50-ti let a 7 občanů starších 50-ti let. Po jedné odpovědi z věkové skupiny 18-29 let a 51 a více let bylo v okruhu životního prostředí, parků a dětských hřišť. Pro bezpečnost hlasovala jedna osoba ve věku 30-50 a více let a kultury (koncertů) by si přála také jedna osoba ze stejné věkové skupiny.

5.2 Rozhovory

V rámci celkových výsledků voleb za zkoumané období byly rozhovory uskutečněny se třemi představiteli (starosty) tří vítězných politických stran v MO Plzeň 4. Některé otázky v rozhovorech byly poupraveny tak, aby odpovídaly době, ve které tito starostové vykonávali svou funkci.

Rozhovory poskytl (v závorkách jsou uvedeny roky jejich zvolení/působení):

1. Ing. Pavel Rödl, ODS (1998-2000, 2002),
2. Bc. Michal Chalupný, ČSSD (2010, 2014),
3. Tomáš Soukup, ANO 2011 (2018).

S ohledem na dotazníkovou studii, kde byli občané Doubravky tázáni, zda chodí pravidelně k volbám, byla stejná otázka položena také uvedeným starostům. Všichni tři shodně odpověděli, že k volbám chodí pravidelně.

Komunální volby na MO Plzeň 4 pravidelně vyhrávala pravicová strana ODS po dobu 20 let. V roce 2014 došlo k obratu a do čela obvodu se dostala ČSSD a o 4 roky později volby vyhrálo hnutí ANO 2011. Podle starostů dlouhodobé působení ODS bylo důsledkem dobré volební kampaně, odrazem celostátní politiky a celkové nálady ve společnosti. Podle Bc.

Chalupného jsou výsledky levicových stran v Plzni, především ve čtvrtém obvodu, problematické. Starosta Soukup uvedl, že v době vzestupu ANO 2011 nebyla pro občany rozhodující orientace stran a že po sesazení vlády ODS dokázal současný premiér Andrej Babiš využít situace, kdy vytvořil catch-all party, a tudíž volba mezi pravíci a levíci nebyla pro voliče podstatná.

Na otázku, co je vedlo ke komunální politice, Ing. Rödl uvedl, že komunální politika je politika nejbližší lidem a nebylo pro něj možné si představit vstup do celostátní politiky bez zkušeností získaných v politice komunální. Bc. Chalupný byl zprvu členem Strany zelených, na přelomu tisíciletí se přidal k ČSSD. Uvedl, že ke komunální politice tíhl celý život. S tím se ztotožňuje i současný starosta Tomáš Soukup. O komunální politiku se zajímal již od dětství a byla to jeho zájmová činnost. Nyní se stala jeho prací.

Při otázce, zda je překvapilo vítězství jejich stranických klubů se starosta Soukup vyjádřil, že pro něj to bylo předpokládané vítězství. Bc. Chalupný byl překvapen, protože vítězství sociální demokracie v Plzni nejsou moc častá. Ing. Rödl podotkl, že volby jsou nevypočitatelné a nikdy si nebyl vítězstvím jist. S tím souvisí otázka, zda byli jako zvolení zástupci svých stran s výsledky spokojeni. Všichni shodně odpověděli, že spokojeni s výsledky voleb byli.

Na otázku, zda usilovali o to stát se starosty Ing. Rödl odpověděl, že o tento post nikdy neusiloval, jednou ho dokonce odmítl, ale po nátlaku „Mladých konzervativců“ o post starosty usiloval. Bc. Chalupný byl v roce 2010 překvapen, že dostal možnost stát se starostou a takový úspěch neočekával. Starosta Soukup podotkl, že to souvisí s jeho dřívější odpovědí – vždy komunální politiku chtěl vykonávat a o post starosty usiloval.

Dotaz, jaké první cíle po zvolení starostou se jeví důležité, byl zodpovězen Bc. Chalupným a p. Soukupem tak, že důležité je se seznámit s chodem a problematikou samosprávy, nastavení komunikace na úřadě a naučit se komunikovat s médii. Důležitá je upřímnost, mít stanovený směr, kterým se člověk v této pozici chce ubírat s obvodem a plnit sliby, které se lidem slíbily v rámci volebního programu. Podle Ing. Rödla je ale také nejdůležitější zůstat člověkem a naslouchat lidem.

K otázce, jak se jim daří plnit předvolební sliby starostové uvedli, že ne vždy je jednoduché všechny tyto sliby splnit, protože 4leté volební období je krátké. Pokud se jedná například o nějakou přestavbu nebo vybudování nějakého objektu, jeho příprava je nejsložitější část, která trvá nejdéle. Shánění financí a uskutečnění je již potom maličkost. Příkladem může být chodník a silnice do Červeného Hrádku nebo nová budova úřadu, která byla plánovaná již za dob působení Ing. Rödla jako starosty. Starosta Soukup sdělil, že se snaží projekty dotáhnout do takové fáze příprav, aby následující vedení obvodu mělo s těmito projekty co nejméně práce.

Výše jmenovaní byli dotázáni i na spolupráci s opozicí, kterou hodnotili rozdílně. Podle současného starosty je opozice konstruktivní a nejsou s ní velké problémy. Naopak Ing. Rödler uvedl, že častěji míval problémy ve vlastní politické straně než s opozicí. Bc. Chalupný byl názoru, že se to různí. V jednom svém volebním období problémy s opozicí měl a ve druhém již problémy nebyly tak velké.

Další otázka směřovala na situace, které chtěli jako starostové změnit, ale neměli k tomu (zatím) příležitost. Ing. Rödler uvedl, že by si přál zajistit rozhodování podle potřeby pro občany, což se mu nepodařilo. Bc. Chalupnému se zase nepodařilo přesvědčit kolegy, aby Parlamentem ČR neprocházely zákony, které ztěžují práci starostům. Podle starosty Soukupa existují překážky (zejména legislativní), které znemožňují pomoc lidem. Problémy se musí řešit kompromisem, a ne vždy to je možné.

Důležitou věcí z pozice starosty, je mít i odezvy od obyvatel jejich obvodu. Podle Ing. Rödlera „...spokojený občan mlčí. Nespokojený se ozývá.“ Bc. Chalupný odezvy od občanů vidí ve výsledcích voleb. Tím, že byla v roce 2014 jeho strana zvolena ve volbách do ZMO, znamená to pro něj, že jde o jakési ocenění jeho práce a jeho kolegů. Starosta Soukup dostává jak pozitivní, tak negativní odezvy, přičemž negativními věcmi jsou spíše věci, které je aktuálně třeba řešit.

Poslední otázka se týkala spolupráce MO P4 s ostatními obvody. Podle současného pana starosty a Ing. Rödlera byla a je spolupráce dobrá (někdy i zábavná). Starosta Soukup by byl rád, kdyby se jemu a ostatním starostům podařilo uzavřít nějaká memoranda, aby obvody např. městská či krajská správa brala více jako politickou sílu. Podle Bc. Chalupného spolupráce s ostatními obvody nebyla vždy nejlepší, protože každý starosta usiloval o nejlepší možné pro svůj daný obvod.

5.3   Vyhodnocení sociologického výzkumu

Výsledky sociologického výzkumu by se daly shrnout do celkem 5 oblastí. Každá oblast zároveň odpovídá na výše uvedené výzkumné otázky. První oblast (výzkumná otázka) zkoumá znalosti obyvatel MO Plzeň 4 ohledně voleb. Z výsledků je patrné, že nejvíce mají obyvatelé tohoto obvodu problém s určením druhu voleb a v jakém roce se konaly poslední komunální volby. Dalo by se předpokládat, že s ohledem na skutečnost, že každý rok se konají nějaké volby, mají lidé problém se zorientovat, kdy a jaké volby se konají. Z tohoto důvodu byla úspěšnost zmíněných dvou otázek nižší než 80 %.

Druhou výzkumnou otázkou je „Jak vnímají volby obecně?“ Z této oblasti výzkumu vyplývá, že více jak 60 % osob chodí pravidelně k volbám a také se účastní všech voleb.

38,57 % dotazovaných odpovědělo, že se účastní nepravdělně nebo vůbec. Jako důvod by se dala považovat odpověď, že účastnit se voleb nemá smysl nebo že není koho vybrat. V převážné většině lidé očekávají, že zvolená strana bude plnit své předvolební sliby a zlepši se životní úroveň v jejich obvodě. 4,3 % dotazovaných doufá v lepší politickou úroveň. Mezi hlavní 3 priority obyvatel MO Plzeň 4 patří sociální služby, doprava a parkování a kultura a sportovní vyžití. Při rozhodování o volbě kandidáta jsou pro ně podstatné dosavadní zkušenosti kandidátů, znalosti osobnosti a jako třetí uvedli stranickou profesi a rozhodování podle známých. V otázce, jak bývají spokojeni s výsledky voleb, převažuje (pouze lehce) kladná odpověď (celkem 54,3 %).

Další výzkumný okruh se týká hodnocení výsledků voleb v průběhu let zvolenými starosty. Z této části výzkumu vyplývá, že obměna vítězných stran v průběhu posledních 3 voleb je dána kvalitou kampaně stran, odrazem celostátní politiky a celkové nálady ve společnosti. Z velké části byla vítězství politických stran spíše překvapením, než předpokladem a s tím je spojená i spokojenost s jednotlivými výsledky. K otázce, zda usilovali o to stát se starosty odpověděl současný starosta, že ano, Ing. Rödler o tento post ze začátku neusiloval a Bc. Chalupný byl v roce 2010 svým zvolením překvapen a rád by se opět stal starostou.

Předposlední výzkumná otázka se týká spokojenosti obyvatel s životem v obvodu a jejich požadavků na změny v obvodě. Snahou bylo zjistit, jaká je provázanost obyvatel s vedením obvodu. Většina uvedla, že neznají nikoho ve svém okolí, kdo by se podílel na vedení obvodu, či by kandidoval do zastupitelstva. Z velké části jsou lidé spokojeni s chodem obvodu, i když 38,6 % respondentů uvádí, že by to mohlo být lepší. Občané čtvrtého plzeňského obvodu mají pocit, že by byla potřebná změna především v oblasti dopravy a parkování (jeden respondent uvedl zavedení tramvajové linky na Rokycanské ulici), dále v oblasti sociálních služeb a také by požadovali lepší přístup politiků a plnění slibů. Lidé totiž mívají pocit, že zvolené strany často neplní své sliby.

Posledním pátým okruhem bylo zjištění pohledu starostů na tuto funkci a její výkon. Prvními cíli po zvolení starostou bývá seznámení se s chodem úřadu a samosprávy. Důležité z pozice této funkce je zůstat člověkem, otevřeně komunikovat s lidmi vně i uvnitř úřadu, usilovat o plnění předvolebních slibů. Ne vždy je ale možné všechny sliby splnit, mimo jiné z důvodu legislativních či projektování staveb. Z pohledu starostů by bylo dobré změnit legislativu tak, aby bylo možné více pomáhat občanům a také by byli rádi, pokud by neměli problémy s opozicí, ale i s vlastní stranou. Důležitá je také spolupráce s obvodem, která je z převážné většiny hodnocena jako dobrá, ale také odezva od občanů. Odezva od občanů obvodu bývá kladná i záporná, přičemž záporná odezva je brána jako konstruktivní, která vyjadřuje, s čím jsou lidé nespokojeni.

6. ZÁVĚR

Tato bakalářská práce byla zaměřena na popsání průběhu komunálních voleb na území městského obvodu Plzeň 4 v období 1990-2018. V úvodu této práce byla popsána problematika místní samosprávy na úrovni obce a problematika komunálních voleb. V rámci kapitoly o místní samosprávě byly vysvětleny pojmy jako obec, rozdíl mezi městem a statutárním městem, působnost obce. Dále zde byly popsány orgány obce, a to zastupitelstvo obce, rada obce a starosta. V kapitole týkající se komunálních voleb byly vysvětleny volby do zastupitelstev obcí, volební právo, volební legislativa, volební obvody a samotný průběh voleb. Dále bylo charakterizováno statutární město Plzeň a jeho část, MO Plzeň 4. Následující část této práce byla již zaměřena na samotný průběh komunálních voleb na daném území.

Zkoumáním průběhu komunálních voleb na zmíněném území bylo zjištěno, že výsledky voleb do zastupitelstva MO Plzeň 4 ve zkoumaném období se nesou ve znamení tří vítězných politických stran. V letech 1990-2010 byla ve vedoucí pozici ODS. Po revoluci byl výsledek voleb zcela jasný v podobě 17 mandátů pro tuto stranu. Zdálo by se, že v následujících volbách popularita ODS rapidně klesla, nicméně razantní úbytek hlasů pro tuto stranu byl dán především velkým snížením volební účasti. Největší rozdíl ve volební účasti oproti roku 1990 byl v roce 1998. Poté rozdíl ve volební účasti ani ve výsledcích voleb nebyl tak velký a oblíbenou zůstala ODS. Popularita ODS ve volbách v roce 2010 klesla, a přestože tato strana zvítězila počtem hlasů nad ČSSD, obě tyto strany získaly stejný počet mandátů. Novým starostou čtvrtého obvodu se stal zástupce ČSSD. V roce 2014 zvítězila ČSSD a v porovnání s volbami z předešlých let, byly výsledky těchto voleb nejvyrovnanější. ODS na žebříčku popularity klesla v tomto roce na nejnižší příčku v historii konání komunálních voleb v doubraveckém obvodě. V (zatím) posledních komunálních volbách zvítězilo těsně hnutí ANO 2011.

Součástí této práce je sociologický výzkum vztahující se k území MO Plzeň 4. Jeho úkolem bylo zjistit, jak se obyvatelé daného obvodu dívají na chod a volby ve svém obvodě a jak jsou spokojeni. Dále zjišťoval názory tří starostů všech tří vítězných politických stran, jak vnímají výsledky voleb a jaký mají pohled na funkci starosty a výkon této funkce. Výzkum byl proveden dvěma různými metodami, pomocí dotazníků a rozhovorů. Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že obyvatelé Doubravky mají relativně dobré znalosti ohledně konání komunálních voleb. Nadpoloviční většina dotazovaných se účastní pravidelně všech voleb a s výsledky je spokojena. Za své priority považují plnění předvolebních slibů zvolených stran a zlepšení životní úrovně. Na otázku, co by chtěli změnit, uvedli změnit přístup politiků a plnění slibů, jelikož většina z dotazovaných má pocit, že zvolené strany své sliby nedodržují. Z rozhovorů se starosty vyplynulo, že vítězství ve volbách je vždy příjemné, a ne vždy

očekávané. Snaží se plnit své volební sliby, přestože je není možné vždy za jedno volební období zrealizovat. Důležité je pro starosty po zvolení seznámit se s chodem samosprávy v obvodu a zůstat lidským. Odezvy od občanů mívají jak pozitivní, tak negativní.

Z této práce je patrné, že po dlouhodobém působení jedné strany ve vedení obvodu, chtěli obyvatelé změnu. S touto změnou však nebyli spokojeni, a proto se rozhodli pro zcela odlišnou politickou stranu. Z toho také vyplývá, že komunální volby jsou velmi důležité, jelikož slouží jako jeden ze sdělovacích nástrojů lidí, kteří tak vyjadřují své názory na samosprávu a komunální politiku.

7. RESUMÉ

The topic of this Bachelor Thesis are the municipal elections during the period from 1990-2018, a case study of the urban district Pilsen 4.

The study is divided in four chapters. In the first chapter some terms are explained concerning the local self-administration, in detail the municipality and its institutions like its political representation, the local council and the major. The second chapter explains special terms regarding municipal elections, electoral legislative, electoral districts and the actual process of the election itself. In the third chapter the town Pilsen and the district Pilsen 4 are described.

The main target of the Bachelor Thesis is to provide a general survey about the municipal elections for a given administrative territory during the period from 1990 till 2018, when the (so far) last municipal elections took place. This part is described by the fourth chapter, which is the most extensive part of the Thesis. This chapter is split into 8 subchapters, where each of them separately describes one year of the time period of the respective elections. At the end of this chapter the results of all elections are summarized.

In addition, a significant part of the Bachelor Thesis is a sociological survey applying to the district of Pilsen 4. Its target was to survey how the citizens of the mentioned district look on the municipal election as well as on the functionality of their district, and how satisfied they are. Further the opinion of three majors from three political winning parties are recorded, about their understanding of the electoral results, their opinion of the functions of the district's major, and the exercise of his office. The research has been made using two different methods, surveys and interviews, and all data has been evaluated at the end of this chapter.

This Bachelor Thesis shall provide detailed information about the municipal elections during the given period in the district Pilsen 4 and simultaneously provide an overview about the opinions of the district's citizens and their representatives in the district's administration management.

8. SEZNAM LITERATURY

Legislativní zdroje

- Vyhláška statutárního města Plzně č. 8/2001, Statut města, ve znění pozdějších předpisů
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších změn a doplňků
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších změn a doplňků
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- Zákon č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a místním referendu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů
- Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 491/2001 Sb., zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Tištěné zdroje

- AMP, fond Obvodní národní výbor Plzeň 4, Plenární zasedání ObvNV Plzeň 4, sign 35a151
- AMP fond Úřad městského obvodu Plzeň 4, Komunální volby do zastupitelstev města Plzně, sign. KB 6636
- AMP, fond Úřad městského obvodu Plzeň 4, Zasedání zastupitelstva MO Plzeň 4, sign KB 6246
- BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008. ISBN 978-80-7325-144-4.
- BALÍK, Stanislav, Petr GONGALA a Kamil GREGOR. *Dvacet let komunálních voleb v ČR*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-381-3.
- BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.
- MAŠKARINEC, Pavel. *Ženy a lokální politika: komunální volby v České republice v letech 1994-2018 z pohledu politické reprezentace žen*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2019. ISBN 978-80-7325-489-6.

- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 58/98, ze dne 30.11.1998
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 17/00, ze dne 19.4.2000
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 55/02 ze dne 12.11.2002
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 47/06 ze dne 1.11.2006
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 0058/09 ze dne 8.12.2009
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení obvodního zastupitelstva Plzeň 4, Usnesení č. 0047/10 ze dne 10.11.2010
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení Zastupitelstva MO Plzeň 4, Usnesení č. 0059/14 ze dne 5.11.2014
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Usnesení Zastupitelstva MO Plzeň 4, Usnesení č. 0059/18 ze dne 5.11.2018
- VALEŠ, Lukáš a kol. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-7380-010-1.
- VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-718-3.
- WILDMANNOVÁ, Mirka, Jan ŠELEŠOVSKÝ a kol. *Územní samospráva v ČR, Rakousku a SRN*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2001. ISBN 80-210-2514-X.

Elektronické zdroje

- BLAŽEK, Tomáš. Rozdělování obcí na volební obvody: Gerrymandering po Česku? *COFOLA 2011: the Conference Proceedings* [online]. Brno: Masaryk University, 2011, 1. edition, 14 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2011/files/participace/Blazek_Tomas_6233.pdf
- FILIP, Jan. Volební systém: 2. Volební právo v objektivním a subjektivním smyslu. *Informační systém Masarykovy univerzity: Studijní materiály předmětu* [online]. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2007 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/law/jaro2007/BZ207Zk/Volebni_system.pdf

- HELÁNOVÁ, Veronika. Co je to samostatná a přenesená působnost. *Státní správa: Pomocník mezi paragrafy* [online]. 20.9.2019 [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://statni-sprava.inform.cz/mesta-a-obce/co-je-to-samostatna-a-prenesena-pusobnost/>
- Hlasování ve volbách: Volby do zastupitelstev obcí. *Ministerstvo vnitra České republiky: Služby pro veřejnost* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/hlasovani-ve-volbach.aspx>
- Kandidatura ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2018: 1. Volební strany. *Ministerstvo vnitra České republiky: Efektivní veřejná správa* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kandidatura-ve-volbach-do-zastupitelstev-obci-v-roce-2018.aspx>
- MATOUŠEK, Roman. *Komunální volby v ČR na příkladu voleb do Zastupitelstva města Plzně v roce 2014* [online]. Plzeň, 2018 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/31493/1/diplomka_volby_final.pdf. Diplomová práce. Západočeská univerzita, Fakulta právnická. Vedoucí práce JUDr. Tomáš Louda, CSc.
- Metody pro přepočítání hlasů na mandáty: Historie aplikace metod přepočítání hlasů na mandáty podle vývoje volební legislativy. *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ, Oddělení zpracování výsledků voleb, 2020 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/metody_pro_prepecet_hlasu_na_mandaty
- Městský obvod Plzeň 4. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/mestske-obvody/mestsky-obvod-plzen-4/mestsky-obvod-plzen-4.aspx>
- NĚMEC, Václav. Počátky demokracie, Rozdělení Československa: Počátek demokracie. *Dějepis.com* [online]. Václav Němec [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/pocatky-demokracie-rozdeleni-ceskoslovenska/>
- O městě Plzeň. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2021, 28.8.2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/o-meste-plzen.aspx>
- PACOVSKÝ, Jiří. *Volby do zastupitelstev obcí v České republice* [online]. Praha, 2011 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: file:///C:/Users/Klárka/OneDrive/Desktop/DPTX_2009_1__0_37598_0_80820.pdf. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Jiří Hřebejk.

- PEHE, Jiří. Rok 1998: Krize se prohloubila. *Nová přítomnost* [online]. Praha, 1999, Leden 1999, str. 33 [cit. 2021-03-27]. ISSN 1211-3883. Dostupné z: https://pritomnost.cz/archiv/cz/1999/1999_1.pdf
- Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2020: Okres Plzeň-město. *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad, 2020, 1.1.2020 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/121739326/1300722003.pdf/f9160497-cec0-4750-a293-77ef7bce1092?version=1.1>
- Pojem komunální. *SCS.ABZ.CZ: Slovník cizích slov* [online]. ABZ.cz, 2021 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/komunalni>
- Sametová revoluce 1989: Jedenáct dní, které otřásl Československem. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.totalita.cz/1989/1989_11.php
- Samospráva městského obvodu. *Město Plzeň: Městský obvod Plzeň 4* [online]. Plzeň: Městský obvod Plzeň 4, 2021, 3.1.2020 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://umo4.plzen.eu/urad-a-samosprava/samosprava-mestskeho-obvodu/samosprava-mestskeho-obvodu.aspx>
- Volební právo. *Politický slovník* [online]. Politický slovník, 2021 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <http://www.politicky-slovník.cz/volby/volebni-pravo/>
- Volby do zastupitelstev obcí 18.11. - 19.11.1994: Výsledky hlasování – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1994/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3405&xobec=546208>
- Volby do zastupitelstev obcí 1998–2000: Výsledky hlasování – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1998/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208>
- Volby do zastupitelstev obcí 01.11.-02.11.2002: Výsledky hlasování – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208>

- Volby do zastupitelstev obcí 20.10.-21.10.2006: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>
- Volby do zastupitelstev obcí 15.10.-16.10.2010: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2010/kv1111?XJAZYK=CZ&XID=1&XDZ=5&XNUMNUTS=3203&XOBEC=546208&XSTAT=0&XVYBER=0&xf=1>
- Volby do zastupitelstev obcí 10.10.-11.10.2014: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>
- Volby do zastupitelstev obcí 05.10.-06.10.2018: Výsledky voleb – Zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu Plzeň 4. *Volby.cz: Volby do zastupitelstev obcí* [online]. Český statistický úřad [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?XJAZYK=CZ&XID=1&XDZ=5&XNUMNUTS=3203&XOBEC=546208&XSTAT=0&XVYBER=0&xf=1>
- Všeobecné, rovné a přímé volební právo tajným hlasováním. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. Praha: Parlament České republiky [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=301>

9. SEZNAM ZKRATEK

- ANO 2011 – politické hnutí ANO 2011
apod. – a podobně
atd. – a tak dále
BIPS – Blok pravého středu
BPS – Balbínova poetická strana
ČR – Česká republika
ČSFR – Česká a Slovenská Federativní republika
ČSL – Československá strana lidová
ČSS – Československá strana socialistická
ČSSD – Československá sociální demokracie (později Česká strana sociálně demokratická)
DEU – Demokratická unie
Doubravka – městský obvod Plzeň 4
KAN – Klub angažovaných nestraníků
KDS – Křesťanskodemokratická strana
KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KPVČ – Konfederace politických vězňů Československa
KSČ – Komunistická strana Československa
KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy
LDS – Liberálně demokratická strana
LSNS – Liberální strana národně sociální
LZPS – Listina základních práv a svobod
MO – městský obvod
např. – například
NK – Nezávislý kandidáti
OF – Občanské fórum
ODA – Občanská demokratická aliance
ODS – Občanská demokratická strana
OPAT – Občané patrioti
P4 – Plzeň 4
PA – Plzeňská aliance
p. b. – procentuální bod
Piráti – Česká pirátská strana

PVP – Prává volba pro Plzeň
RMO – rada městského obvodu
RU – Republikánská unie
SDČR – Sdružení důchodců České republiky
SNK – Sdružení nezávislých kandidátů
Soukromníci – Strana soukromníků České republiky
SPD Tomio Okamura – Svoboda a přímá demokracie Tomio Okamura
SPR-RSČ – Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa
SZ – Strana zelených
SŽJ – Strana za životní jistoty
TOP 09 – politická strana TOP 09
tzv. – tak zvaně (tak zvaný/á)
US – Unie svobody
ÚMO P4 – Úřad městského obvodu Plzeň 4
VV – Věci veřejné
VZP – Veřejné zájmy Plzně
ZMO – zastupitelstvo městského obvodu
ZVZO – Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

10. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Orientační mapa správních hranic městských obvodů

11. SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Počet členů zastupitelstva obcí

Tab. č. 2: Přehled počtů podpisů na petici podle § 21 odst. 4 ZVZO

Tab. č. 3: Výsledky komunálních voleb v roce 1990

Tab. č. 4: Výsledky komunálních voleb v roce 1994

Tab. č. 5: Výsledky komunálních voleb v roce 1998

Tab. č. 6: Výsledky komunálních voleb v roce 2002

Tab. č. 7: Výsledky komunálních voleb v roce 2006

Tab. č. 8: Výsledky komunálních voleb v roce 2010

Tab. č. 9: Výsledky komunálních voleb v roce 2014

Tab. č. 10: Výsledky komunálních voleb v roce 2018

12. SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Výsledky komunálních voleb v roce 1990

Graf č. 2: Výsledky komunálních voleb v roce 1994

Graf č. 3: Výsledky komunálních voleb v roce 1998

Graf č. 4: Výsledky komunálních voleb v roce 2002

Graf č. 5: Výsledky komunálních voleb v roce 2006

Graf č. 6: Výsledky komunálních voleb v roce 2010

Graf č. 7: Výsledky komunálních voleb v roce 2014

Graf č. 8: Výsledky komunálních voleb v roce 2018

Graf č. 9: Vývoj volební účasti v letech 1990-2018

Graf č. 10: Průběh výsledků voleb vybraných stran

13. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Tabulky k dotazníkovému šetření

Příloha č. 3: Rozhovor s Ing. Pavlem Rödlem

Příloha č. 4: Rozhovor s Bc. Michalem Chalupným

Příloha č. 5: Rozhovor s Tomášem Soukupem

Dotazník k bakalářské práci
Komunální volby v letech 1990-2018, případová studie městského
obvodu Plzeň 4

Tento dotazník je směřován na obyvatele městského obvodu Plzeň 4.

Má za úkol zjistit, jaké mají obyvatelé doubraveckého obvodu znalosti v oblasti voleb (ať již obecně či v rámci komunálních voleb) a také jejich spokojenost s výsledky voleb a chodem celého obvodu.

1. Co znamenají komunální volby? (jedna možnost)

- Přímá volba Prezidenta republiky
- Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
- Volby do zastupitelstev krajů
- Volby do zastupitelstev obcí
- Volby do Senátu Parlamentu ČR
- Volby do Parlamentu EU

2. Víte, v jakém cyklu se komunální volby opakují? (jedna možnost)

- Jednou za 4 roky
- Jednou za 2 let
- Jednou za 6 roky

3. Kdy se konaly poslední komunální volby? (jedna možnost)

- 2014
- 2016
- 2018

4. Víte, kdy se budou konat další komunální volby? (jedna možnost)

- 2020
- 2021
- 2022

5. Účastníte se pravidelně voleb? (jedna možnost)

- Ano, chodím volit pravidelně.
- Jdu volit, jak se mi chce.
- Jdu volit pouze, když mám pocit, že to má smysl.
- Ne, nechodím k volbám vůbec.

6. Účastníte se všech voleb nebo pouze některých? (jedna/více možností)

(Pokud chodíte pouze k některým volbám – ne na všechny, zaškrtněte pole „Jiné“ a vypište ve zkratce volby, kterých se účastníte. Volby do zastupitelstev obcí – ZO, volby do zastupitelstev krajů – ZK, senátní volby – SV, prezidentské volby – PV, volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR – PČR, volby do Parlamentu EU – PEU)

- Ano, účastním se všech.
- Ne, nechodím k volbám
- Jiné

7. Kdy jste šli poprvé k volbám? V jakém roce? (otevřená)

- odpověď

8. Co očekáváte od voleb? (více možností)

- Zvolená strana splní své sliby
- Zlepší se životní úroveň v mém obvodě
- Nic
- Jiné

9. Jaké programové priority považujete za důležité pro Váš obvod? (více možností)

- Doprava, parkování
- Školy, školky
- Sociální služby
- Kulturní a sportovní vyžití
- Jiné

10. Podle čeho se rozhodujete, když si vybíráte svého voleného kandidáta? (více možností)

- Znalost osobnosti
- Jejich profese
- Jejich dosavadní zkušenosti
- Stranické profese
- Podle známých
- Jiné

11. Jste spokojeni s výsledky voleb? (jedna možnost)

- Vždy
- Většinou ano
- Většinou ne
- Nikdy

12. Máte pocit, že zvolené strany plní své předvolební sliby? (jedna možnost)

- Ano
- Ne

13. Znáte nebo máte ve svém okolí někoho, kdo kandiduje do voleb, či stojí v čele obvodu? (jedna možnost)

- Ano, znám
- Ne, neznám

14. Jste spokojeni s chodem obvodu? (jedna možnost)

- Ano, naprosto spokojen.
- Ne, nejsem spokojen.
- Mohlo by to být lepší

15. Kdybyste mohli něco změnit ve svém obvodě, udělali byste to? Pokud ano, co byste změnili? (jedna možnost, pokud ano -> otevřená odpověď)

- Ne, nic bych neměnil.
- Ano, něco bych změnil.

Pokud jste zvolili možnost „ANO“, sem vypište, co byste chtěli změnit:

- odpověď

16. Bydlíte v MO Plzeň 4? (na Doubravce) (jedna možnost)

- Ano, bydlím.
- Ne, nebydlím.

17. Jaké je vaše pohlaví? (jedna možnost)

- Žena
- Muž

18. Jaký je váš věk? (jedna možnost)

- 0-17
- 18-29
- 30-50
- 51 a více

Tabulka udávající počet obyvatel v MO Plzeň 4

Počet obyvatel v MO Plzeň 4			
údaje k 19.1.2021			
	v číslech	v %	Dotazník
Počet obyvatel celkem	22945		
Počet obyvatel nad 18 let	19481		70
Muži	10821	47,16	32
Ženy	12124	52,84	38
0-17	3464		
18-29	2591	13,30	10
30-50	6467	33,20	23
51 a více	10423	53,50	37
Celkem	22945	100,00	70

Tabulka s výsledky z dotazníkového šetření

Otázky	Počet odpovědí		
	18 - 29	30 - 50	51 a více
	10	23	37
1. Co znamenají komunální volby?			
Přímá volba Prezidenta republiky			1
Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR		1	2
Volby do zastupitelstva kraje	1	5	5
Volby do zastupitelstva obce	9	17	29
Volby do Senátu Parlamentu ČR			
Volby do Parlamentu EU			
2. Víte, v jakém cyklu se komunální volby opakují?			
Jednou za 4 roky	9	21	33
Jednou za 2 roky	1	1	1
Jednou za 6 let		1	3
3. Kdy se konaly POSLEDNÍ komunální volby?			
2014			
2016	2	5	8
2018	8	18	29
4. Víte, kdy se budou konat další komunální volby?			
2020	3	4	6
2021			1
2022	7	19	30
5. Účastníte se pravidelně voleb?			
Ano, chodím volit pravidelně.	6	15	22
Jdu volit, jak se mi chce.	1	3	5

Jdu volit pouze, když mám pocit, že to má smysl.	1	3	6
Ne, nechodím k volbám vůbec.	2	2	4
6. Účastníte se všech voleb, nebo jen některých?			
Ano, účastním se všech.	6	15	24
Ne, nechodím k volbám.	2	2	3
SV, PČR	1		
ZO, ZK, PV, SV, PČR			1
Jdu pouze, když to má smysl	1	1	5
Nejdu, když není koho vybrat		3	2
jen občas		2	2
7. Kdy jste šli poprvé k volbám? V jaké roce?			
0	1	2	
1955-1959			5
1960-1969			10
1970-1979			8
1980-1989		3	10
1990-1999		6	4
2000-2009		10	
2010-2018	9	2	
8. Co očekáváte od voleb?			
Zvolená strana splní své sliby.	9	11	26
Zlepší se životní úroveň v mém obvodě.	3	9	2
nic		2	1
zlepšení politické úrovně		1	15
9. Jaké programové priority považujete za důležité pro Váš obvod?			
Doprava	2	13	23
Školy, školky	7	6	9
Sociální služby	5	8	26
Kulturní a sportovní vyžití	5	5	16
životní prostředí	4	3	
bezpečnost	1	1	
investice		1	1
bydlení			1
zlepšit vše			3
10. Podle čeho se rozhodujete, když si vybíráte svého voleného kandidáta?			
Znalost osobnosti	3	10	8
Jejich profese	1	6	5
Jejich dosavadní zkušenosti	6	11	13
Stranické profese		11	3
Podle známých	3	4	7
nechodí k volbám	1	2	2
sympatie		1	
výsledky			1

neví	1		
11. Jste spokojeni s výsledky voleb?			
Vždy		1	1
Většinou ano	4	11	21
Většinou ne	6	10	13
Nikdy		1	2
12. Máte pocit, že zvolené strany plní své předvolební sliby?			
Ano	4	10	19
Ne	6	13	18
13. Znáte, nebo máte ve svém okolí někoho, kdo kandiduje do voleb, či stojí v čele obvodu?			
Ano, znám.	4	15	13
Ne, neznám.	6	8	24
14. Jste spokojeni s chodem obvodu?			
Ano, naprosto spokojen.	5	11	18
Ne, nejsem spokojen.	1	3	5
Mohlo by to být lepší.	4	9	14
15. Kdybyste mohli něco změnit ve svém obvodě, udělali byste to? Pokud ano, co byste změnili?			
Ne, nic bych neměnil.	6	9	13
Ano, něco bych změnil/a.	4	14	24
lepší přístup politiků - plnění slibů	2	3	5
doprava, parkování		6	9
sociální služby	1	3	7
životní prostředí, hřiště pro děti a parky	1		1
bezpečnost		1	
více kultury - koncerty		1	

Rozhovor s Ing. Pavlem Rödlem

1. Chodíte k volbám pravidelně, nebo se účastníte pouze některých? (Vzhledem k tomu, že rozhovor není anonymní, nemusíte odpovídat, jakých konkrétních voleb se účastníte.)

„K volbám chodím pravidelně a ke všem. Je jednoduché nadávat na poměry, ale nemá to smysl, pokud se nepokusím poměry ovlivnit svým hlasem. Též je nesmysl nadávat na to, že vyhrál někdo, koho jsem nevolil. Žijeme v demokracii a většina vítězí. To je nutné respektovat. Jinak není člověk demokratem, ale touží po diktatuře.“

2. Jak vnímáte skutečnost, že do roku 2010, kdy výsledky dopadly prakticky nerozhodně mezi ODS a ČSSD, vítězila ve volbách ODS? (Vlastně celých 20 let komunálních voleb.)

„Plzeň je velké město, i když v porovnání s Prahou je to vesnice s tramvají. Ale je to druhé největší české město, město prosperující a v takovém vítězila pravice. Nepřekvapuje mne to. Je to vlastně dané situací ve městě. A ještě jinak. Volební kampaň není nic jiného než kampaň na prodej zboží. Třeba jogurtů. Máte-li kampaň dobrou, podaří se vám vykreslit kandidáty jako sympatické lidi, vyhraje. Kampaň měla ODS vždy dobrou.“

3. Co Vás vedlo ke komunální politice?

„Po revoluci mi žena řekla, že bych měl jít do politiky. Kdo jiný, než normální lidi? Když nepůjdou ti, opanují politiku lidé, jak to říci, no třeba s úmysly ne zcela čistými. A vždy jsem považoval komunální politiku za politiku nejbližší lidem a zároveň jsem si nedokázal představit vstup do politiky celostátní, bez zkušeností z komunálu. Nemám rád „rychloušky“, tj. lidi, kteří jsou přesvědčeni, že jsou schopni vykonávat jakoukoliv profesi bez osobních zkušeností. Jsem přesvědčen, že i v politice je, jako v každé profesi, potřeba postupovat od píky.“

4. Vaše strana získávala v komunálních volbách až do roku 2014 nejvíce hlasů. Z tohoto pohledu se jednalo o očekávaná vítězství, nebo jste měl pochybnosti a vítězství Vás překvapila?

„Vždy jsem měl obavy. Nebo spíše, nikdy jsem si nebyl jist vítězstvím. Volby jsou nevypočitatelné. Každý z nás se více stýká s lidmi, se kterými si rozumí, se kterými má podobné názory. Takže na první pohled by se zdálo jasné vítězství té strany, ve které je a kterou budou volit lidé s podobnými názory. Nikdo ale nedokáže odhadnout, co se děje za hranicemi této skupiny. Jaké názory ve společnosti převládají? Není žádná možnost, jak to zjistit. Proto ta nejistota.“

5. Předpokládám, že jako zvolený zástupce Vaší strany v letech 1998 a 2002 jste spokojen s tím, jak volby tehdy dopadly?

„Pochopitelně, že jsem byl spokojen. Už kvůli tomu, kolik práce bylo na úspěch ve volbách vynaloženo. Každý je rád, když práce jeho a jeho známých a kamarádů uspěla.“

6. Usiloval jste o to stát se starostou? A proč?

„Ne. Nikdy jsem o to moc nestál. Jednou jsem to dokonce i odmítl a starostkou se stala paní (Eva) Maříková. Pak ale odešla na město a neměl jsem jinou volbu. Víte, já mám krásnou profesi. Stavařinu. Vždy jsem byl hrdý a troch záviděl tátovi a dědovi, když jsme jeli okolo nějakého domu, fabriky, prostě stavby a oni začali vyprávět: „Tohle jsme stavěli tehdy a tehdy, byly tam takové a takové problémy, udělali jsme to a to, ...“. Za stavařem je práce vidět. Za politikem ne. V dalších volbách, kdy se na mě vrhli Mladí konzervativci a chtěli mne likvidovat, už jsem to bral jako sport. Chtěl jsem zvítězit a být starostou už jen proto, že oni nechtěli. Chtěl jsem jim ukázat, že na to nemají. No a neměli.“

7. Jaké první cíle jste si stanovil po zvolení starostou?

„Byl jsem naivní. Představoval jsem si, že budu obecně moci něco dělat pro lidi na obvodě bydlicí. Co k tomu říci více? Vystřízlivěl jsem až později.“

8. Co pro Vás jako starostu bylo důležité z pozice Vaší funkce?

„Pořád jsem přesvědčen, i když uznávám, že o tom dnešní politika není, že nejdůležitější je zůstat člověkem. Život je ve své podstatě krutý, tak proč se nepokusit si ho osvěžit trochou, no není to zrovna spisovné slovo ale i tak, srandou? Když lidem nasloucháte, dozvíte se spoustu věcí, které pro ně můžete udělat. Jen nesmíte zpohodlnět a uzavřít se ve skleněné kouli lichočnicků. Je tak jednoduché uvěřit, když vám lidé říkají: „Pane starosto, Vy jste tak chytřej. Pane starosto, vy jste nejlepší. Pane starosto, ...“. Mnohem důležitější jsou lidé, kteří člověku dokáží říci: „Ty blbče, co jsi to provedl ...“. Ano, to první je příjemnější, ale je to přímá cesta do pekel. Vždy bylo důležité, aby mi úředníci nelhali, ale říkali pravdu. Aby se ke mně dostal každý, kdo mi měl, nebo si myslel, že mi má co říci.“

9. Máte pocit, že se Vám dařilo plnit předvolební sliby?

„Když sestavujete volební program, je v něm spousta věcí, které sice nejsou nereálné, ale závisí na spoustě okolností, které neovlivníte. Dnes už si nepamatuji, co v našich volebních programech tehdy bylo. Je ale spousta věcí, které se mi nepodařilo realizovat. Rekonstrukce Chlumu (snad bude teď), rekonstrukce konzervatoře na úřad, propojení Doubravky tramvají, ...“

10. Při prosazování Vašich názorů, nápadů, měl jste nějaké velké potíže (problémy) s opozicí?

„Promiňte, ale to je trochu naivní představa. Většinou máte více práce se svojí vlastní politickou stranou. Byl jsem starostou za ODS. Pokud jsem chtěl něco prosadit, musel jsem nabídnout určitou reciprocitu. To se mi přičilo.“

11. Jsou nějaké situace, které jste jako starosta chtěl změnit, ale neměl jste příležitost?

„Mě by bylo tehdy stačilo, kdyby se podařilo zajistit rozhodování dle potřeby pro občany. Ale to se mi nepodařilo. Dnes vím, že to byla naivní představa.“

12. Měl jste odezvy od občanů tohoto obvodu, jak byli spokojeni s chodem a péčí o obvod, ve kterém žijí? A jaké byly?

„To je těžké. Oddělte to od pochlebování. Vždy jsem radši vycházel z toho, že spokojený občan mlčí. Nespokojený se ozývá. Ale vlastně ano. Doubravečtí dobrovolní hasiči mi dali model hasičského auta a myslím si, že to bylo upřímné.“

13. Jak hodnotíte spolupráci mezi MO Plzeň 4 a ostatními městskými obvody v Plzni?

„Velice dobře. Zavedli jsme, že nám město dalo peníze na investice a my jsme je rozdělili podle potřeby. Spolupráce byla dobrá a byla zábavná.“

Rozhovor s Bc. Michalem Chalupným

1. Chodíte k volbám pravidelně, nebo se účastníte pouze některých? (Vzhledem k tomu, že rozhovor není anonymní, nemusíte odpovídat, jakých konkrétních voleb se účastníte.)

„Pravidelně ke všem.“

2. Jak vnímáte skutečnost, že v roce 2010 skončily volby prakticky nerozhodně mezi ČSSD a ODS a v roce 2014 se občané rozhodli pro levicově orientovanou politickou stranu? (Po dlouhodobě převažující moci pravicové strany.)

„Komunální politika, zvláště v Plzni a na Doubravce, je specifická. Dost se v tom odráží celostátní politika a pak částečně se do toho zapojuje celková nálada společnosti. Roku 2010 to bylo tak, že celostátně převažovalo levicové smýšlení, ale protože Plzeň je tradičně pravicová, bylo to víceméně nerozhodně. Levicové výsledky jsou zde velmi problematické. ODS a pravicové strany v tom mají obrovskou výhodu.“

3. Co Vás vedlo ke komunální politice?

„Já se o politiku zajímám od roku 1989. Já jsem byl zakládající člen Strany zelených v Plzni. Byl jsem dokonce zastupitelem na Doubravce za tuto stranu, hned v prvním zastupitelstvu po Sametové revoluci, ale poté, co se Strana zelených přiklonila k pravicovým názorům, to bylo asi v roce 1991-2, jsem z politiky odešel. Dal jsem si zhruba 10 let od politiky pokoj, ale samozřejmě jsem ji sledoval. Pak jsem vstoupil do sociální demokracie a za ni jsem kandidoval jak do městského zastupitelstva, tak i do obvodního. Takže já jsem v podstatě, celý svůj život nějak k tomu figuroval s politikou.“

4. Vaše strana získala v komunálních volbách v roce 2014 nejvíce hlasů. Z tohoto pohledu se jednalo o očekávané vítězství, nebo jste měl pochybnosti a vítězství Vás překvapilo?

„Tak sociální demokracie moc často v Plzni volby nevyhrává, takže to pro mě samozřejmě bylo překvapením, ale přičítám to práci celé sociální demokracie v rámci Plzně. Ten výsledek se víceméně opakoval snad mimo Slovan v rámci celé Plzně. Doubravka tedy musím hrdě říct, že na tom byla nejlíp, ale to je nějak dlouhodobě. Prostě sociální demokracie na Doubravce dělá výsledky podstatně lepší než ve zbytku města.“

5. Předpokládám, že jako zvolený zástupce Vaší strany jste spokojen s tím, jak volby tehdy dopadly?

„Musím říct, že když si to takhle zpětně promítnu, že možná s výsledkem na Doubravce jsem spokojený byl, ale třeba jsem očekával lepší výsledek v rámci celého města, tím myslím magistrát. Tam ten výsledek nebyl tak dobrý jako na Doubravce.“

6. Usiloval jste o to stát se starostou? A proč?

„Když se vrátím do toho roku 2010, tak po pravdě řečeno, tehdy jsme (ČSSD) neočekávali takový úspěch, že budeme mít vůbec šanci promluvit do toho, kdo bude starosta. My se prostě v té komunální politice snažíme, aby byl ve vedení obce ten, kdo je schopen tu funkci vykonávat a pak tam může něco měnit. Myslím si, že by bylo velmi neskromné, říkat si, že bych to očekával. Bylo to pro mě příjemné překvapení, alespoň u sociální demokracie.“

7. Jaké první cíle jste si stanovil po zvolení starostou?

„To, co jsem si předsevzal jako první, bylo to, abych se s tou problematikou seznámil. My jsme měli nějaké věci ve volebním programu, které jsme si samozřejmě včlenili do koaliční smlouvy a začali jsme pracovat tak, aby se splnily. Je pravda, že řada věcí, které jsme si dali do programu v roce 2010, se dotáhla do konce až ve druhém volebním období, například Dlouhá ulice, kterou jsme tam měli dlouhodobě. Ale třeba Lobežský park, nebo Lobežské tůně, které neskromně považuji za své dítě, na těch jsme začali pracovat během prvního roku asi. Takže hned od začátku se člověk seznámil s věcmi, které jako zastupitel ani nemusel vnímat, které tu Doubravku trápí, nebo jsou potřeba.“

8. Co pro Vás jako starostu bylo důležité z pozice Vaší funkce?

„Já pořád ještě doufám, že ještě někdy budu opět starostou, že ta situace znovu nastane. Samozřejmě máte nějaký volební program, se kterým se ztotožňujete, jsou nějaké věci, které jste lidem slíbila. Vždycky najdete něco, co pro lidi chcete dělat. Mě ta práce pro lidi naplňuje, protože za sebou něco vidíte. Zní to jako fráze, ale u mě to tak je.“

9. Máte pocit, že se Vám dařilo plnit předvolební sliby?

„Mám pocit, že se mi některé podařilo splnit, ale samozřejmě ty plány byly daleko větší. Teď teda mluvím za celé to volební období. Většina věcí se nám ze začátku povedla. Některé věci, co pak vznikly během těch 8 let, se nepovedly splnit a teď se nějakým způsobem dotahují do konce, jako třeba chodník nebo silnice do Červeného Hrádku, nový úřad, ... Vždy se něco objeví, co je potřeba a během těch 4 let to nemáte šanci dotáhnout do konce. To je problém

našeho 4letého funkčního období, když jenom stavební povolení, projekt apod. je možná na 5 let.“

10. Při prosazování Vašich názorů, nápadů, měl jste nějaké velké potíže (problémy) s opozicí?

„Tak musím říct, že s opozicí to je jak kdy. První 4 roky ta opozice, obzvlášť třeba TOP 09, byla hodně nesmlouvavá a v podstatě nechtěli ani schválit program. To je taková destruktivní opozice, která místo toho, aby se snažila nějak pracovat, všechno to sabotuje. V prvním volebním období byly situace, a to bylo dokonce o jeden hlas v naší koalici, že jsme měli strach, aby nám někdo neonemocněl, protože se tam dělaly takové věci, že se neschválil program a opozice to okomentovala slovy: „No, vy vládnete, tak to je vaše zodpovědnost“. To si myslím, že je špatně. Před tím jsem byl taky v opozici nějaký ten pátek, před svým starostováním, a nikdy jsme tohle nedělali. Ve druhém volebním období to už bylo lepší, to už s námi v podstatě opozice spolupracovala. Ono teda na Doubravce ty strany se dokážou na většině věcí v programech shodnout. Opozice má pracovat pro voliče tak, jak může, jak ji vládnoucí koalice dovolí, ale sabotovat práci, jenom protože u toho není, je hloupost a je to sobecké.“

11. Jsou nějaké situace, které jste jako starosta chtěl změnit, ale neměl jste příležitost?

„Na bázi obvodu je to tak, že řadu věcí Vám nedovolí legislativa a pak Vám to nedovolí některé kompetence, které máte. Mě osobně hodně mrzí, že se mi nepodařilo některé kolegy ze své vlastní strany, ale i z jiných stran, přesvědčit o tom, že Parlamentem by neměly projít zákony, které starostům ztrpčují život a že by v podstatě měly spíše ten život zjednodušovat.“

12. Měl jste odezvy od občanů tohoto obvodu, jak byli spokojeni s chodem a péčí o obvod, ve kterém žijí? A jaké byly?

„Politik se nemá chválit, ale já si myslím, že ty volební výsledky něco naznačují. My jsme je v podstatě od toho roku 2010 na Doubravce jako sociální demokracie neměli špatně, takže předpokládám, že to bylo nějaké ocenění práce. Samozřejmě nejenom mě, ale také i místostarosty a týmu, s kterým jsme pracovali. Takže si myslím, že odezva snad nebyla negativní. Kdyby zde nebyl vliv celostátní politiky, tak by to možná vypadalo jinak.“

13. Jak hodnotíte spolupráci mezi MO Plzeň 4 a ostatními městskými obvody v Plzni?

„Tak já se můžu bavit jen za to období, u kterého jsem byl já. A musím říct, že přestože jsme byli většinou ze stejné strany, až teda na Slovany, byl to velmi lítý boj. Za mě to byl někdy boj o tom, přesvědčit zastupitele na městě, aby podpořili zrovna ten náš projekt. Ta spolupráce

samozřejmě nějakým způsobem funguje, ale pořád je tam to, že každý chce pro ten svůj obvod to nejlepší. Ale možná že se to dneska změnilo, že to bylo za období, kdy jsem tam byl já.“

Rozhovor se starostou Tomášem Soukupem

1. Chodíte k volbám pravidelně, nebo se účastníte pouze některých? (Vzhledem k tomu, že rozhovor není anonymní, nemusíte odpovídat, jakých konkrétních voleb se účastníte.)

„Chodím pravidelně. Za svůj život jsem se podle mě zúčastnil všech voleb.“

2. Jak vnímáte skutečnost, že po volbách v roce 2014 se občané nerozhodli pro pravicově ani levicově orientovanou stranu (hnutí)?

„Myslím si, že v roce 2014 nerozhodovala pravicovost a levicovost stran, protože Andrej Babiš dokázal výborně využít situaci, která tady v tom roce a vlastně po sesazení vlády ODS byla. A vlastně dokázal vytvořit catch-all party, kdy lidi vlastně tu pravicovost a levicovost vůbec nevnímali. Nepřišla jim relevantní k té volbě.“

3. Co Vás vedlo ke komunální politice?

„Komunální politiku jsem chtěl dělat vlastně od malička. Nevím, je to můj koníček, teď je to moje práce, takže to bylo přirozené jít do politiky přes politiku komunální. Jelikož mám rád Doubravku a 4. obvod, protože jsem se tady narodil a mám tady k němu vztah, tak i to bylo pro mě přirozené. A měl jsem chuť ty věci trochu ovlivňovat a malinko jsem si myslel sebestředně, že je můžu ovlivňovat o něco lépe než lidi, co tady byli.“

4. Vaše strana získala v komunálních volbách v roce 2018 nejvíce hlasů. Z tohoto pohledu se jednalo o očekávané vítězství, nebo jste měl pochybnosti a vítězství Vás překvapilo?

„Pochybnosti jsem neměl, myslel jsem si, že můžeme být první nebo druzí. Takže nechci říkat, že to bylo očekávané vítězství, nicméně bylo to předpokládatelné vítězství.“

5. Předpokládám, že jako zvolený zástupce Vaší strany jste spokojen s tím, jak volby tehdy dopadly?

„Ano, jsem spokojený, zase nicméně do poslední chvíle to vypadalo, že budeme vítězná strana s větším náskokem, který by nám přinesl o jednoho zastupitele navíc a pak by koaliční jednání asi byla jednodušší a samozřejmě i pro nás by pak byly příznivější.“

6. Usiloval jste o to stát se starostou? A proč?

„Tady se asi odkážu na otázku č. 3. Usiloval, protože jsem si ještě potom říkal, když už do toho jdu a ta šance na vítězství nebo šance na první a druhé místo tam je, tak bych to chtěl dělat. A je to super práce.“

7. Jaké první cíle jste si stanovil po zvolení starostou?

„Takže první je zorientovat se v úřadě, zorientovat se v tom, jak v podstatě funguje samospráva, protože samospráva v Plzni má svoje specifika. Je tam spousta organizací, které do toho vstupují, to je jedna věc. Druhou věcí je nastavit si nějaký komunikační kanál uvnitř úřadu a třetí věc je naučit se, a to se člověk nějakým způsobem učí, naučit se nějakým způsobem komunikovat s médii. Tam si myslím, že teď je obrovská poptávka lidí po zpravodajství a zprávách a lidé to chtějí. Myslím si, že až přehnaně se objevujeme v médiích. Ale patří to k tomu. Někoho to baví hodně, já jsem se to musel třeba naučit, ale je to výrazná část té práce.“

8. Co pro Vás jako starostu bylo a je důležité z pozice Vaší funkce?

„Starat se dobře o obvod, otevřeně komunikovat uvnitř, otevřeně komunikovat i navenek s lidmi, najít konkrétní směr, jak se chcete strategicky ubírat s tím obvodem.“

9. Máte pocit, že se Vám daří plnit předvolební sliby?

„Mám pocit, že se nám daří plnit předvolební sliby. Ne vždy je možné v tom krátkém časovém úseku projekt dotáhnout. Teď ten COVID nám to ještě hodně komplikuje, ale drtivou většinu slibů, které jsme dali, tak se naplnit snažím, a já už si můžu nějak slíbit, že když splněné nebudou, tak budou tak připravené, že ti lidé po nás to můžou jenom dotáhnout a můžou vlastně jenom zaplatit a je to. To zaplacení si vždycky lidé představují, že je nejhorší, ale najít ty peníze a pak to uskutečnit, je vlastně jednodušší. Celé to připravit tak, aby to mohlo fungovat je strašná práce. Taky jsem to ale nevěděl, je to neuvěřitelné.“

10. Při prosazování Vašich názorů, nápadů, máte nějaké velké potíže (problémy) s opozicí?

„Máme poměrně konstruktivní opozici, takže nejsou velké problémy při prosazování nápadů. Někdy mě trošku mrzí, jejich zbytečná obstrukce s věcmi, které mi přijdou malicherné.“

11. Jsou nějaké situace, které jako starosta chcete změnit, ale zatím jste neměl příležitost?

„Určitě. Jsou situace, kdy vy s lidmi prožíváte určité věci a chtěla byste jim pomoc, ale bohužel narazíte na to, že v drtivé většině neexistují nástroje, jak jim pomoci. Jsou to nástroje legislativní. Vstupují do toho nějaké osobní sympatie nebo antipatie lidí a jejich rozhodnutí. A to je dobře a my musíme ten soukromý majetek lidí vlastně bránit. Takže když oni řeknou ne, tak my to musíme respektovat a s tím souvisí mnoho úkolů, které musíme řešit kompromisem a nějakým konsenzem. Ne vždycky to jde. Já jsem přesvědčen, že to nakonec půjde, ale ne vždy je ten správný čas.“

12. Máte nějaké odezvy od občanů tohoto obvodu, jak jsou spokojeni s chodem a péčí o obvod, ve kterém žijí? A jaké jsou?

„Máme spoustu pozitivních odezev, za které lidem děkujeme, na druhou stranu máme zase spoustu negativních. Nejsou úplně negativní, že by řekly „u nás všechno děláte špatně,“ nebo „tohle děláte špatně“. Spíš to jsou takové aktuální věci, co se lidem nelíbí. Napišou nám to a my se to snažíme vždycky napravit, což je správné. Kritika prostě není negace a kritika a upozorňování je nutné. Takže jsou pozitivní, jsou někdy i ty negativní, byť ty negativní neznamenají, že bychom tady byli všichni „pitomci“ a všechno jsme dělali špatně.“

13. Jak hodnotíte spolupráci mezi MO Plzeň 4 a ostatními městskými obvody v Plzni?

„Myslím si, že jsme v novém funkčním období navázali dobrou spolupráci a byl bych rád, kdybychom to mohli nějak přenést na papír, uzavřít nějaká memoranda tak, aby i organizace jako je např. město nebo kraj nás vnímaly víc pospolitě a vnímaly nás jako politickou sílu. Prozatím jsme se vždycky dokázali na všem domluvit.“